

Miejska Biblioteka Publiczna w Białej Podlaskiej

65 lat

**Miejskiej Biblioteki
Publicznej
w Białej Podlaskiej**

1938 - 2003

Biała Podlaska 2003

Autorzy: Hanna Bajkowska, Halina Bugajewska,
Jerzy Flisiński, Grzegorz Michałowski,
Bogumiła Sarnowska, Teresa Stasiuk-Karaś

Skład komputerowy: Adriana Flisińska
Zofia Jeleń

Druk: Miejska Biblioteka Publiczna w Białej Podlaskiej

111669
027.5(438)
XVIB.2:1C

Miejska Biblioteka Publiczna
Biała Podlaska

Bibliotheca testis temporum, lux veritatis,
vita memoriae, magistra vitae, nuntia
vetustatis

Biblioteka to świadek czasów, światło prawdy, żywa pamięć,
nauczycielka życia, zwiastunka przeszłości

Dzieje książki i bibliotek w Białej Podlaskiej są niezwykle trudne do udokumentowania. Brak materiałów źródłowych pisanych jeszcze pogłębia trudności. Od jak dawna istniały w mieście biblioteki w formie zorganizowanej – nie wiadomo. Wolno jednak z dużym prawdopodobieństwem domniemywać, iż książka drukowana w mieście – wówczas jeszcze nieuprzywilejowanym – pojawiła się stosunkowo wcześniej, bo około połowy XVI w. Na fali ruchu reformacyjnego w tym okresie czasu powstał w Białej zbiór kalwiński, którego pierwszym ministrem został ks. Hieronim Piekarski, porzucając katolicyzm dla kalwinizmu. Przy zborze istniała szkoła, w której nauczycielem był Jan Folkonius. Obaj, bez reszty zaangażowani w antykatolicki ruch reformacyjny, wkrótce zbliżyli się do arianizmu. Fakt ten skłania do wniosku, że zarówno w zborze kalwińskim, jak i funkcjonującej przy nim szkole zapewne pojawiły się pierwsze w mieście książki drukowane, być może w drukarni w Rakowie, o treści związanej z reformacją. Teza ta pozostanie już do końca tylko domniemaniem, bowiem zarówno zbiór jak i szkoła zostały wkrótce zlikwidowane za sprawą księcia Mikołaja Krzysztofa Radziwiłła, zwanego Sierotką, który po przejściu na katolicyzm i powrocie ze swej słynnej peregrynacji do Ziemi Świętej z gorliwością neofity zwalczał wszelkie przejawy reformacji.

Zaistnienie w mieście pierwszego zorganizowanego księgozbioru, co do którego mamy już całkowitą pewność, wiąże się z założeniem w Białej przez proboszcza bialskiego i oficjała brzeskiego ks. Krzysztofa Wilskiego-Ciborowicza, kolonii akademickiej Uniwersytetu Krakowskiego. Kolonia bialska, zwana przez cały okres I Rzeczypospolitej Akademią Bialską rozpoczęła swoją działalność w semestrze zimowym roku 1630/1631. Ks. Wilski jako fundator szkoły przekazał na użytek nauczycieli i uczniów pierwsze książki, które dały początek z czasem bogatemu księgozbiorowi biblioteki tej szkoły. Nieliczne relikty pierwszego zbioru biblioteki kolonii akademickiej zachowały się po dzień dzisiejszy i są przechowywane w formie księgozbioru zamkniętego w bibliotece szkolnej I Liceum Ogólnokształcącego im. J.I. Kraszewskiego w Białej

Podlaskiej, które jest bezpośrednim spadkobiercą i kontynuatorem tradycji edukacyjnych i wychowawczych d. Akademii Białskiej.

Biblioteka kolonii akademickiej była pierwszą w mieście biblioteką, której istnienie możemy udokumentować. Ale nie tylko z tego powodu należy o niej pamiętać. Otóż statuty municypalne szkoły białskiej zawierają niezwykle cenną informację o tej bibliotece, o udostępnianiu zbiorów osobom innym niż profesorowie i uczniowie kolonii. Według statutów dyrektor kolonii miał prawo wypożyczać książki na zewnątrz za pisemnym rewersem, który zobowiązywał wypożyczającego do ich zwrotu. Informacja ta dowodzi, że już w latach trzydziestych XVII w. istniały w Białej pierwsze formy publicznego udostępniania książek.

Drugim miejscem w mieście, obok kolonii akademickiej, w którym gromadzono książki, był pałac książąt Radziwiłłów, właścicieli miasta. Dowodzą tego najstarsze inwentarze białskiego pałacu Radziwiłłów, ale nie ma żadnych dowodów na to, że był on do użytku innego niż tylko prywatny.

Akademia Białska ze swą biblioteką, dysponującą zbiorami złożonymi z książek niemal wyłącznie przeznaczonymi do nauki szkolnej i wspierającymi proces edukacyjny, obok dworu książęcego, była w mieście i okolicy jedyną instytucją kulturotwórczą.

Ta rola stała się szczególnie ważna po utracie niepodległości w 1795 r. i w okresie następnych 123 lat niewoli politycznej. Zaborcy bowiem – najpierw Austriacy, a po 1815 r. Rosjanie – starali się wszelkimi dostępnymi im metodami zwalczać kulturę i język polski. Zaborcy programowo i systematycznie zakazywali istnienia bibliotek polskich. Książka polska musiała zejść do podziemia i funkcjonowała jedynie w obiegu konspiracyjnym, potajemnie przekazywana z rąk do rąk.

Ucisk rusyfikacyjny, który w Białej Podlaskiej i jej okolicach przybrał formy szczególnie drastyczne i tragiczne dla losów rodzin polskich i wyznawców katolicyzmu, co wynikało z faktu uznania na podstawie ukazu carskiego tych terenów na rosyjskie i prawosławne, wywołał protesty ludności, które m.in. zaowocowały strajkami szkolnymi w 1902 i 1905 roku w obronie języka polskiego i polskości tej części Podlasia. Akcje protestacyjne i strajki szkolne w ostateczności okazały się skuteczne – ukaz carski z 1905 r. zezwolił na wprowadzenie do szkół ponownie języka polskiego jako wykładowego. Oznaczało to również, że i książka polska mogła wyjść z konspiracji. Ale w dalszym ciągu nie było

w Białej żadnej innej biblioteki polskiej poza biblioteką szkolną d. Akademii Białskiej, która za sprawą nauczycieli, uczniów i mieszkańców miasta zdołała przetrwać lata zaborów i rusyfikacji.

W wyniku klęsk na frontach I wojny światowej i narastającej fali protestów i przemian społeczno-politycznych w samej Rosji, Rosjanie zmuszeni do ustawicznego cofania się, ustąpili z Białej 15 sierpnia 1915 r. Dawna szkoła białska, która funkcjonowała w tym czasie jako rosyjskie klasyczne Gimnazjum Męskie, została przez Rosjan ewakuowana w głąb imperium. Przy tej okazji zabrano całe archiwum szkolne, zawierające dokumenty gromadzone tam od XVII w., oraz część księgozbioru szkolnego.

Po wycofaniu się Rosjan do Białej wkroczyli Niemcy, zajmując gmach szkolny na siedzibę głównej inspekcji etapowej komendy armii. Zatem nadal nie można było skorzystać z pozostałych w szkole zbiorów bibliotecznych. Biała pozostawała wciąż bez jakiegokolwiek biblioteki.

Sytuacja radykalnie zmieniła się dopiero po odejściu z miasta Niemców, co nastąpiło 18 grudnia 1918 r. Wojska polskie wkroczyły do Białej 31 grudnia 1918 r. Na fali entuzjazmu spowodowanego odzyskaniem niepodległości niemal natychmiast mieszkańcy miasta podjęli inicjatywę szeregu przedsięwzięć doprowadzając do wzmocnienia nauki w szkole i rozwoju różnych form kultury.

Jednym z pionierów w zakresie udostępniania książek mieszkańcom miasta był profesor śpiewu w Gimnazjum Męskim im. J.I. Kraszewskiego Wincenty Świątłowski. Obok pracy nauczycielskiej W. Świątłowski wraz z żoną prowadził przy ul. Warszawskiej w Białej sklep z artykułami papierniczo-piśmienniczymi oraz niewielką księgarnię. Właśnie przy tej księgarni pp. Świątłowscy otworzyli w mieście pierwszą publiczną wypożyczalnię książek. Książki udostępniano wszystkim chętnym za drobną, wręcz symboliczną opłatą.

Mieszkańcy miasta wykazywali ogromne zapotrzebowanie na polską książkę, ale mimo panującego wręcz „głodu” książki w pierwszych latach po odzyskaniu niepodległości nie zdołano zorganizować w Białej biblioteki o charakterze publicznym. Nie mogły tej luki wypełnić ani niewielka wypożyczalnia Wincentego Świątłowskiego, ani dwie inne biblioteki, z których pierwsza powstała przy Podlaskiej Wytwórni Samolotów, a druga przy podlaskiej Macierzy Szkolnej. Obie, dysponujące stosunkowo skromnym ilościowo i jakościowo księgozbiorem, nie były w stanie sprostać ciągle rosnącemu zapotrzebowaniu społecznemu na

słowo drukowane. Olbrzymia presja społeczna, jak i pełne zrozumienie tego problemu ze strony władz miasta sprawiły, że w połowie lat trzydziestych pojawiła się inicjatywa Zarządu Miejskiego zmierzająca do otwarcia w mieście pierwszej biblioteki o charakterze publicznym. Ogromne potrzeby miasta w zakresie rozwoju jego infrastruktury w zderzeniu z możliwościami finansowymi pozwoliły wyasygnować z kasy miejskiej stosunkowo skromne i daleko niewystarczające środki na ten cel. Tym niemniej w dniu 15 lutego 1938 r. za pośrednictwem Towarzystwa Pracy Kulturalnej w Lublinie zakupiono pierwsze książki w ilości 523 woluminów i przekazano do użytku czytelniczego. Datę tę powszechnie uznaje się za uruchomienie w Białej pierwszej w jej dziejach biblioteki publicznej, z której mogli korzystać wszyscy chętni. Od tej chwili zabiegi Zarządu Miejskiego w jego działaniach na rzecz biblioteki polegały nie tylko na użyczeniu tej placówce skromnego lokalu w swojej siedzibie, ale przede wszystkim na czynieniu starań o zwiększenie księgozbioru. Pod koniec 1938 r. odkupiono od W. Świątłowskiego książki, które dotychczas były udostępniane w jego prywatnej księgarni. Księgozbiór biblioteczny wzbogacały też nieliczne dary od miejscowej ludności. Według stanu na dzień 1 stycznia 1939 r. stan księgozbioru wynosił 2006 woluminów, a biblioteka zarejestrowała 257 stałych czytelników.

Najtrudniejszy do udokumentowania okres w dziejach Miejskiej Biblioteki Publicznej to lata 1939-1944 – z tego bowiem okresu nie zachowały się żadne dokumenty pisane. Wprawdzie przez pierwsze tygodnie okupacji niemieckiej Biblioteka jeszcze funkcjonowała, ale wkrótce Niemcy zdecydowali o jej zamknięciu dla szerszego grona użytkowników. W drodze nadzwyczajnego ustępstwa władze okupacyjne zezwoliły na wypożyczanie z biblioteki książek niezbędnych młodzieży szkolnej do nauki.

W 1941 r. Niemcy zarządzili, aby z księgozbioru biblioteki wyeliminować wszelkie książki mające – zdaniem okupanta – treści antyniemieckie oraz książki klasyki polskiej autorów takich jak m.in. B. Prus, H. Sienkiewicz, M. Wańkiewicz i innych. Dopilnowano, aby zarządzenie było w pełni wykonane.

Zgoda Niemców na korzystanie z biblioteki przez młodzież szkolną stała się znakomitą przykrywką do zebrań młodzieżowej organizacji konspiracyjnej. Wkrótce jednak jeden z konspiratorów został aresztowany, a następnie rozstrzelany. W tej sytuacji organizacja konspira-

cyjna uznała lokal biblioteki za „spalony”, przenosząc swoje zebrania w inne miejsce.

Na początku 1942 r. Niemcy zamknęli lokal biblioteki, opieczętowując drzwi, co uniemożliwiło korzystanie z jej zbiorów nawet przez młodzież szkolną. Wkrótce jednak lokal biblioteki został otwarty. Wprawdzie nie dla czytelników, ale korzystali z niego polscy urzędnicy magistratu. Okazało się bowiem, że aby dostać się do archiwum magistratu musiano przejść przez bibliotekę. Konieczność bieżącego dostępu do archiwum wymusiła na Niemcach zgodę na zerwanie pieczęci z drzwi prowadzących do biblioteki, które były zarazem jedynym wejściem umożliwiającym wejście do archiwum. Do definitywnego zaprzestania pieczętowania drzwi do archiwum i biblioteki przyczynili się sami Niemcy. Otóż do magistratu białskiego z kancelarii generał-gubernatora w Krakowie wpłynęło pismo z żądaniem przekazania wszelkich dokumentów dotyczących rodziny Józefa Becka - ostatniego przedwojennego ministra spraw zagranicznych. Zdaniem Niemców Józef Beck był pochodzenia żydowskiego, a jego rodzina rzekomo przed wojną miała mieszkać w Białej Podlaskiej. Wiadomość okazała się nieprawdziwa, ale konieczność jej dokładnego sprawdzenia w oparciu o dokumenty w archiwum spowodowała, że otwarto archiwum i bibliotekę. Możliwe stało się zatem udostępnianie zbiorów – codzienne wypożyczenia wahały się w granicach 20 woluminów.

W ostatnich miesiącach okupacji miasta przez Niemców (wiosna 1944) do zbiorów Miejskiej Biblioteki Publicznej włączono księgozbiór pozostały po przedwojennej bibliotece Polskiej Macierzy Szkolnej. Tymczasem do obecnej wschodniej granicy Polski w szybkim tempie zbliżały się oddziały armii radzieckiej i Wojska Polskiego. Niemcy szykowali się do ewakuacji. Istniała obawa, że Niemcy przed opuszczeniem Białej mogą zniszczyć bibliotekę. Pracownicy magistratu białskiego chcąc uchronić książki rozdawali je na przechowanie mieszkańcom miasta, a tylko nieliczne zostały zapakowane i ukryte w piwnicach budynku Zarządu Miejskiego. Niestety, większość z rozdanych na przechowanie książek nigdy już do biblioteki nie wróciła.

Tragiczny los spotkał bibliotekę przy dawnej Podlaskiej Wytwórni Samolotów. Obiekty PWS zostały zbombardowane, biblioteka została wówczas w znacznym stopniu zniszczona, a resztki zbiorów rozszabrowano. 26 lipca 1944 r. Biała została wyzwolona i niemal natychmiast przystąpiono do organizacji życia miasta w nowej rzeczywistości po-

wojennej. Nowe władze już 26 września 1944 r. powołały Miejską Komisję Kultury i Oświaty Pozaszkolnej, stawiając przed nią m.in. zadanie zorganizowania, a właściwie reaktywowania Miejskiej Biblioteki Publicznej. W dniu 11 października 1944 r. na posiedzeniu prezydium tej komisji funkcję bibliotekarza w Miejskiej Bibliotece Publicznej powierzono Józefowi Jakubowskiemu. Ustalono jednocześnie, że biblioteka będzie czynna we wszystkie dni robocze w godzinach 15⁰⁰ do 17⁰⁰. Książki wypożyczano na okres 2 tygodni. Lokal biblioteki mieścił się w budynku Zarządu Miasta z wejściem od pl. Wolności. Ponieważ biblioteka odczuwała znaczny niedostatek książek władze miasta zdecydowały się zwrócić z apelem do mieszkańców miasta i powiatu bialskiego o przekazanie książek do biblioteki w postaci darów, zakazując zarazem pokątnego handlu książkami. Apel ten został wygłoszony m.in. z ambon przez księży.

Oficjalne otwarcie Miejskiej Biblioteki Publicznej w Białej Podolskiej nastąpiło 20 października 1944 r., a na dzień 30 tego miesiąca zarejestrowano aż 215 czytelników, wśród których aż 182 to dzieci i młodzież. W grudniu stan księgozbioru wynosił już 4504 woluminy, a liczba czytelników zarejestrowanych wzrosła do 620, zaś średnia dziennych wypożyczeń wyniosła 77 woluminów.

19 kwietnia 1945 r. Zarząd Miejski podjął uchwałę o przekształceniu Miejskiej Biblioteki Publicznej w samodzielną jednostkę organizacyjną wyłączając ją ze struktur podległych Miejskiej Komisji Kultury i Oświaty Pozaszkolnej. Samodzielne kierownictwo biblioteki z dniem 11 maja 1945 r. objął Zbigniew Ciągliński były oficer Wojska Polskiego, który niedawno wrócił z oflagu.

Powoli, ale systematycznie wzrastał księgozbiór i liczba stałych czytelników. Na koniec 1946 r. stan księgozbioru wynosił 5534 woluminy, a liczba czytelników – 1055. W tym też roku zbiory Biblioteki przeniesiono z bardzo ciasnego i ciemnego pomieszczenia do widnej i znacznie obszerniejszej sali, ale warunki pracy były i tak bardzo ciężkie, a pozyskana sala była zawilgocona, co znacznie szkodziło zbiorom.

Stanowisko kierownika Miejskiej Biblioteki Publicznej po Z. Ciąglińskim z dniem 30 czerwca 1949 r. objęła Janina Raciborska, którą w kilka zaledwie miesięcy później zastąpiła Wilhelmina Nahorska. W tym czasie założono księgi inwentarzowe i uporządkowano księgozbiór.

Od 1952 r. Miejską Biblioteką Publiczną kierowała Cecylia Legut, zatrudniona w niej od 1 XII 1944 r. i funkcję tę pełniła aż do połączenia

MBP z Powiatową Biblioteką Publiczną, co nastąpiło w sierpniu 1954 r.

Do 1954r. w Białej Podlaskiej w pierwszych latach powojennych funkcjonowały dwie biblioteki publiczne – Miejska Biblioteka Publiczna i Powiatowa Biblioteka Publiczna. Genezy tej drugiej upatrywać możemy w ruchomej bibliotece, która w okresie międzywojennym działała na obszarze powiatu bialskiego. Jej organizatorem była Powiatowa Komisja Oświaty Pozaszkolnej funkcjonująca przy Inspektoracie Szkolnym w Białej Podlaskiej. Stanowisko inspektora szkolnego na powiat bialski po wyzwoleniu pełnił Jan Makaruk, który sprawował tę funkcję także przed 1939 r. Za jego to sprawą na przełomie lat 1944/45 zorganizowano w Białej tzw. Powiatową Centralę Bibliotek Ruchomych. Załączek księgozbioru stanowiły resztki zbiorów przedwojennej biblioteki ruchomej, które zdołano uratować z pożogi wojennej. Biblioteka Powiatowej Centrali Bibliotek Ruchomych mieściła się początkowo na terenie zespołu parkowo-pałacowego przy ul. Warszawskiej w jednym pomieszczeniu w budynku zwanym wówczas „pod wieżą” (obecnie siedziba Muzeum Południowego Podlasia). Bibliotekarką została Maria Sacharuk, ale wkrótce przekazała to stanowisko Annie Karwowskiej (1945 r.) Na koniec pierwszego półrocza 1946 r. biblioteka liczyła 1614 woluminów, a zarejestrowano 87 czytelników w mieście i aż 800 w powiecie. Ze szczytkowych sprawozdań tej biblioteki wynika, że obsługę czytelników w powiecie bialskim prowadziła ona za pośrednictwem reaktywującej się po wojnie sieci szkół podstawowych. W okresie od lipca 1946 r. do marca 1947 r. księgozbiór biblioteki wzrósł do 2982 woluminów. Książki pochodziły z różnych źródeł – przejmowano m.in. resztki książek z byłych majątków ziemskich, ale głównym źródłem nabycia były środki na zakup pochodzące z ówczesnego ministerstwa oświaty. W celu sprawniejszego dotarcia z książką do mieszkańców powiatu zorganizowano 20 kompletów książek, które na zlecenie podinspektora szkolnego do spraw oświaty dorosłych wysłano w teren. Ponadto dla czytelników z terenu miasta biblioteka była czynna przez trzy dni w tygodniu. Brak środków własnych na zakup zbiorów oraz ogromne zapotrzebowanie na książkę sprawiły, że w marcu 1947 r. przewodniczący Wydziału Powiatowego w Białej Podlaskiej za pośrednictwem Kuratorium Okręgu Szkolnego Lubelskiego zwrócił się z prośbą do Ministerstwa Oświaty o dotację na zakup książek. Prośbę rozpatrzono pozytywnie – Biała otrzymała na ten cel kwotę 100.000 zł.

W czerwcu 1947 r. Wydział Powiatowy powołał przy Powiatowej Centrali Bibliotek Ruchomych Komisję Biblioteczną, która miała się zająć prowadzeniem dalszej akcji biblioteczno-czytelniczej w powiecie białskim. Z początkiem października 1947 r. Powiatowa Centrala Bibliotek Ruchomych zmieniła nazwę na: Powiatowa Biblioteka Publiczna w Białej Podlaskiej. W tym też czasie stan księgozbioru PBP przekroczył 4000 woluminów (księgozbiór stacjonarny), a 1586 woluminów zorganizowanych w 38 kompletach funkcjonowało na obszarze powiatu. W tym samym roku (od 1 września) o jedną osobę zwiększyła się obsada kadrowa w PBP – zatrudniona została Zofia Bernaczek, obejmując kierownictwo Biblioteki.

W 1948 r. PBP zmienia lokal przenosząc się do sąsiedniego budynku, gdzie na jej potrzeby przeznaczono dwa pomieszczenia o łącznej powierzchni 58 m², co już wówczas było zbyt mało aby pomieścić ciągle rosnące zbiory.

W tych bardzo trudnych warunkach lokalowych PBP pracowała przez kilka kolejnych lat, bo aż do końca 1952 r. Wówczas Bibliotekę przeniesiono do dwóch sal w budynku przy pl. Wolności 6.

W okresie lat 1947-1949 wysiłek organizacyjny Powiatowej Biblioteki Publicznej w Białej Podlaskiej skierowany został na tworzenie powiatowej sieci bibliotek gromadzkich w powiecie białskim. W ciągu tych trzech lat powstało ich 14.

Od 1 stycznia 1951 r. kierownictwo PBP objął Jerzy Kaczyński, który z wielkim zaangażowaniem i poczuciem odpowiedzialności za upowszechnianie książki i czytelnictwa z powodzeniem sprawował tę funkcję przez szereg następnych lat.

Na mocy rozporządzenia Ministerstwa Kultury i Sztuki z dnia 16 lipca 1954 r. nastąpiło połączenie Powiatowej Biblioteki Publicznej z Miejską Biblioteką Publiczną tworząc jeden wspólny organizm instytucji upowszechniania kultury o nazwie: Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Białej Podlaskiej, której kierownictwo powierzono wspomnianemu wyżej Jerzemu Kaczyńskiemu.

Nieco wcześniej, bo jeszcze w 1953 r., powstała w Białej pierwsza filia biblioteczna zlokalizowana w prawobrzeżnej części miasta w dzielnicy Wola. Filia ta, oznaczona jako nr 1, funkcjonuje tam po dzień dzisiejszy.

W momencie połączenia PiMBP liczyła ok. 33.000 woluminów, a oprócz kierownika kadre pracowniczą stanowiły cztery osoby na sta-

nowiskach merytorycznych i dwie osoby obsługi (sprzątaczkę). W 1957 r. zdołano przy PiMBP zorganizować pierwszą w mieście czytelnię, w której zatrudnienie znalazła Pelagia Tajchert, a nieco później wyodrębniono księgozbiór dziecięcy tworząc Oddział dla Dzieci prowadzony od początku przez Cecylię Legut.

Ustawicznie trwał proces kształtowania i doskonalenia struktur organizacyjnych PiMBP – na przełomie lat pięćdziesiątych i sześćdziesiątych pojawiają się w bibliotece pierwsi instruktorzy, którzy obejmują opieką merytoryczną sieć bibliotek publicznych w powiecie bialskim, których systematycznie przybywało – oprócz bibliotek głównych (najpierw gromadzkich, a następnie gminnych) powstawały też w większych wsiach sołeckie biblioteki filialne. Sieć bibliotek publicznych uzupełniały licznie w tym czasie powstające punkty biblioteczne z wymiennym księgozbiorem.

Oprócz udostępniania zbiorów książkowych i czasopiśmienniczych PiMBP prowadziła wieloraką działalność upowszechnieniową organizując liczne wystawy, konkursy, spotkania autorskie pełniąc w mieście i powiecie główną rolę instytucji aktywizującej kulturę w środowisku, stymulując rozwój czytelnictwa zarówno wśród dorosłych, jak i dzieci i młodzieży.

Stały przyrost zbiorów oraz z roku na rok rosnąca liczba czytelników sprawiły, że lokal zajmowany przez PiMBP okazał się daleko niewystarczający. Po licznych poszukiwaniach władze miasta zdecydowały się na przekazanie na użytek PiMBP połowy budynku przy al. Tysiąclecia 22. Nowa siedziba tylko w niewielkim stopniu poprawiła trudną sytuację lokalową Biblioteki. Niektóre funkcje musiały być lokalizowane w równie ciasnych i mało wygodnych lokalach filii bibliotecznych (m.in. Dział Gromadzenia i Opracowania Zbiorów w części zajmował pomieszczenia Filii nr 2 przy ul. Chrobrego na osiedlu piastowskim). Do budynku przy al. Tysiąclecia 22 PiMBP przeprowadziła się w 1972 r.

W związku z nowym podziałem administracyjnym kraju na 49 województw i likwidacją powiatów Biała Podlaska awansowała na stolicę nowo utworzonego województwa białkopodlaskiego, a z mocy prawa Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna została przekształcona na Wojewódzką Bibliotekę Publiczną. W połowie 1982 r. WBP zmieniła nazwę na bardziej adekwatną do jej roli i pełnionych funkcji i od tego czasu aż do kolejnej reformy administracyjnej, tj. do 31 grudnia 1998 r. funkcjonowała jako Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna.

W związku z powstaniem województwa białskopodlaskiego i przejęciem przez Bibliotekę wszystkich funkcji biblioteki stopnia wojewódzkiego WBP przystąpiła do odpowiadającej nowej roli modernizacji struktury organizacyjnej, co wiązało się m.in. z objęciem szeregu bibliotek, które znalazły się w granicach nowego województwa, opieką merytoryczną i nadzorem instruktorskim. Utworzono trzy Oddziały Terenowe WBP: w Parczewie, Radzynie Podlaskim i Łosicach. Ten ostatni z powodu braku możliwości kadrowych przy obsadzie stanowisk instruktorskich został najpierw ograniczony w swoich funkcjach do zadań związanych z gromadzeniem i opracowaniem zbiorów, a następnie (pod koniec lat osiemdziesiątych) zlikwidowany. Scentralizowany zakup nowości i wznowień wydawniczych, polegający na skumulowaniu środków finansowych przy WBP, spowodował znaczne spiętrzenie zadań spoczywających na pracownikach Działu Gromadzenia i Opracowania Zbiorów. W szczytowym okresie Dział ten prowadził zakup wraz z opracowaniem formalnym i rzeczowym dla 132 bibliotek w województwie.

Wzrost zadań, konieczność zatrudnienia nowej fachowej kadry pracowników, a przede wszystkim systematyczny i znaczący zarówno ilościowo, jak i jakościowo przyrost księgozbioru wkrótce sprawił, że budynek przy al. Tysiąclecia 22, dzielony z Wojewódzką Radą Związków Zawodowych i przedszkolem stał się zbyt ciasny i nie mógł już pomieścić wszystkich funkcji biblioteki stopnia wojewódzkiego. Trwające od kilku lat zabiegi o pozyskanie odpowiedniego lokalu uwieńczone zostały sukcesem dopiero na przełomie lat 1981/1982. Wówczas to – po wybudowaniu biurowca na potrzeby Urzędu Wojewódzkiego – WBP otrzymała na swoją siedzibę zwolnioną przez Urząd Wojewódzki oficynę północną w poradziwiłowskim zespole parkowo-pałacowym przy ul. Warszawskiej 12a. Do nowej siedziby WBP wprowadziła się na początku 1982 r. i zasiedla ją do dnia dzisiejszego.

Od momentu powołania Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej jej kierownictwo objęła Maria Różańska, a jej zastępcami zostali: Grzegorz Michałowski i Jerzy Kaczyński. Po odejściu na emeryturę Jerzego Kaczyńskiego i rezygnacji z zajmowanych stanowisk przez M. Różańską i G. Michałowskiego wojewoda białskopodlaski w czerwcu 1982 r. powołał na stanowisko zastępcy Joannę Głowacką, a dyrektorem WBP w listopadzie tegoż roku został Jerzy Flisiński.

Szczególnie znaczące dla losów bibliotek publicznych, a zwłaszcza ich kondycji finansowej stały się przemiany związane z rozpoczęciem

transformacji społeczno-gospodarczo-politycznej w kraju po 1989 r. Na fali tych przemian z dniem 1 stycznia 1991 r. przestał istnieć Fundusz Rozwoju Kultury stanowiący dotychczas główne i najważniejsze źródło finansowania także bibliotek publicznych. Decyzja o likwidacji FRK stworzyła nową sytuację, w której znalazła się kultura. Jej strefa została podzielona na trzy poziomy: samorządowy, wojewódzki i narodowy. Na poziomie samorządowym znalazły się wszystkie gminne instytucje i placówki kultury, a wśród nich gminne biblioteki publiczne i ich filie ze wszystkimi tej decyzji konsekwencjami, co wiązało się m.in. z przejściem ich finansowania przez samorządy gminne. Pozostałe dwa poziomy sfery kultury, podległe rządowi, były finansowane odpowiednio z budżetów wojewodów i ministra kultury i sztuki.

Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna w Białej Podlaskiej stała się z mocy nowego prawa wojewódzką instytucją kultury finansowaną z budżetu centralnego za pośrednictwem budżetu wojewody białkopodlaskiego. W rezultacie przyniosło to zakończenie kilkunastoletniego okresu prowadzenia przez WiMBP scentralizowanego zakupu i opracowania zbiorów dla wszystkich bibliotek publicznych w województwie, a także wywołało problem funkcjonowania w mieście wszystkich dotychczasowych filii WiMBP. W świetle obowiązującego prawa ich prowadzenie powinno stać się zadaniem gminy miejskiej. W tej sytuacji w porozumieniu z wojewodą białkopodlaskim dyrektor WiMBP wystąpił do prezydenta miasta z propozycją skomunalizowania filii miejskich, które już od 1 stycznia 1991 r. powinny stać się mieniem komunalnym, a zatem podlegać organizacyjnie Zarządowi Miasta. Zabiegi i procedury związane z komunalizacją filii miejskich trwały do końca 1993 r. Dopiero z dniem 3 stycznia 1994 r. doszło do zawarcia umowy pomiędzy wojewodą białkopodlaskim a gminą miejską w wyniku której utworzono wspólną instytucję kultury o nazwie: Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna w Białej Podlaskiej. W skład nowej w sensie formalno-prawnym instytucji kultury weszły: wszystkie dotychczasowe struktury biblioteki sensu stricto wojewódzkie z Oddziałem Zbiorów Specjalnych, Oddziałami Terenowymi w Parczewie i Radzynie Podlaskim oraz nieskomunalizowanymi Filiami nr 8 i nr 9, a także o zmienionej nazwie na Biblioteki Komunalne skomunalizowane uprzednio Filie nr 1, 2, 3 i 6. W tych strukturach WiMBP funkcjonowała do 31 grudnia 1998 r.

WiMBP zachowała wszystkie dotychczasowe funkcje, w tym nadzór merytoryczny nad wojewódzką siecią bibliotek publicznych, za wyjąt-

kiem zakupu i opracowania zbiorów w formie scentralizowanej. Zakup i opracowanie prowadzono odtąd tylko dla niektórych bibliotek i ich filii, tj. tych, z organizatorami których zawarto stosowne umowy i ze środków przekazywanych na podstawie tych umów przez urzędy gmin.

Ciągle doskonalono struktury organizacyjne WiMBP dostosowując je do nowych funkcji i zadań. Spośród licznych instytucji kultury i oświaty Biblioteka była najbardziej predestynowana do zajęcia się gromadzeniem, opracowaniem, przechowywaniem i udostępnianiem tzw. regionalistów, a więc także szeroko rozumianej wiedzy i informacji o regionie, tj. Południowym Podlasiu. Inicjatywa powołania w strukturach organizacyjnych WiMBP Działu Wiedzy o Regionie powstała w 1981 r., a pomysłodawcą był Grzegorz Michałowski. Pomysł został zaakceptowany przez wojewodę białskopodlaskiego, zaś nowy Dział w 1982 r. został połączony z Działem Informacyjno-Bibliograficznym funkcjonującym do dzisiaj jako Dział Informacji, Bibliografii i Wiedzy o Regionie. Na bazie działu gromadzone jest wszelkie piśmiennictwo i materiały o regionie: druki zwarte, czasopisma, gazety, wycinki prasowe, dokumenty życia społecznego, fotografie, materiały niepublikowane, wspomnienia, pocztówki, druki ulotne itp. Pokazny zbiór regionalistów przyciąga rzesze uczniów, studentów, pracowników naukowych, regionalistów – amatorów i wszystkich tych, którzy są zainteresowani swoją „małą ojczyzną”.

W latach osiemdziesiątych WiMBP zainicjowała własną działalność wydawniczą edycją „Portretu literackiego Ryszarda Kornackiego” (Biała Podlaska 1988) popularyzującego znanego poetę i regionalistę zamieszkałego i tworzącego w Międzyrzeczu Podlaskim. Zebranie informacji bibliograficznych o piśmiennictwie związanym z województwem białskopodlaskim zaowocowało wydaniem kilku tomów „Bibliografii województwa białskopodlaskiego” w formie dwuroczników.

Stale rosnące zainteresowanie regionem, przejawiające się m.in. powstawaniem licznych opracowań, artykułów, rozpraw stało się bezpośrednią przyczyną powołania przy WiMBP w 1993 r. redakcji „Rocznika Białskopodlaskiego”, pisma regionalnego o charakterze naukowym. Złożone z samodzielnych pracowników naukowych z ośrodków akademickich w Białej Podlaskiej, Lublinie, Warszawie i Siedlcach Kolegium Redakcyjne, któremu od początku społecznie przewodniczył prof. dr hab. Henryk Mierzwiński, mimo trudności finansowych i poligra-

ficznych wydaje systematycznie kolejne tomy piśma. Aktualnie ukazał się XI tom „Rocznika Białkopodlaskiego”.

Od dwóch lat Biblioteka jest współwydawcą popularnonaukowego periodyku pt. „Podlaski Kwartalnik Kulturalny”, którego redaktorem naczelnym jest Grzegorz Michałowski, kierownik Działu Informacji, Bibliografii i Wiedzy o Regionie. Aby umożliwić autorom szerszych opracowań o tematyce regionalnej ich publikację, pod opieką redakcji „Rocznika Białkopodlaskiego” wydawane są książki w ramach serii nazwanej „z serii „Rocznika Białkopodlaskiego”. W tej serii ukazało się już kilka tytułów, m.in. „Szkoły białskie w XVII-XX wieku. Monografia I Liceum Ogólnokształcącego im. J. I. Kraszewskiego” J. Flisińskiego (1998), „Radzyński Obwód ZWZ-AK 1939-1944” S. Jarmuła (2000), „Dzieje parafii Sobienie Jeziory” J.M. Cygana (2002). Biblioteka jako organizator lub współorganizator wielu sesji naukowych i popularnonaukowych była wydawcą szeregu opracowań i materiałów posesyjnych, m.in. poświęconych powstaniu listopadowemu na Podlasiu, dziejom Białej Podlaskiej i okolic czy wydarzeniom związanych z agresją ZSRR 17 września 1939 r. Działalność wydawnicza Biblioteki ciesząca się coraz większym zainteresowaniem będzie kontynuowana jako jedno z ważniejszych zadań w zakresie pogłębiania wiedzy o mieście i regionie. W najbliższych planach Biblioteki znalazło się opracowanie i wydanie obszernej naukowej monografii Białej Podlaskiej i okolic, której druk przewidziano na rok 2006.

Wśród wielu inicjatyw w zakresie szeroko rozumianego regionalizmu nawiązano od 1989 r. ścisłą współpracę z Obwodową Biblioteką w Brześciu. Współpraca ta i wymiana doświadczeń realizowana jest na bieżąco już od 15 lat z korzyścią dla obu stron, w tym zwłaszcza dla użytkowników obu zaprzyjaźnionych Bibliotek. (szerzej na ten temat pisze poniżej G. Michałowski).

Ogromną szansą dla bibliotek i bibliotekarstwa stała się możliwość zastosowania w jej pracy komputerów. WIMBP pierwszy komputer pozyskała już w 1986 r., ale wobec braku właściwych programów i „raczkujących” dopiero umiejętności posługiwania się nim nie zdołano wykorzystać go w pracach warsztatowo-bibliotecznych. Dopiero na początku drugiej połowy lat dziewięćdziesiątych ruszyły w pełni prace nad komputeryzacją WIMBP przy ścisłej współpracy z Biblioteką Narodową, od której pozyskano program MAK i inne. W chwili obecnej stan komputeryzacji i automatyzacji prac bibliotecznych osiągnął poziom

znacznego zaawansowania (szerzej na ten temat pisze poniżej T. Stasiuk-Karaś).

Kolejne zmiany w strukturach organizacyjnych i podległości WiMBP zaszły od 1 stycznia 1999 r. Z końcem 1998 r. w wyniku reformy podziału administracyjnego kraju i powołaniem powiatów oraz zmniejszeniem liczby województw Biblioteka straciła status wojewódzki. Pierwsze miesiące roku 1999 były bardzo gorące – ważyły się losy Biblioteki, bowiem nikt jeszcze nie umiał zdecydować kto ma być jej organem założycielskim, a tym samym jakie będą źródła jej finansowania. Dopiero w drugim kwartale 1999 r. podjęto ostateczne decyzje. Jej organizatorem stał się Zarząd Miasta Białą Podlaska, a uchwałą Rady Miasta z dnia 27 maja 1999 r. Bibliotece nadano nazwę: Miejska Biblioteka Publiczna. Na podstawie porozumienia zawartego pomiędzy Zarządem Miasta Białą Podlaska a Zarządem Powiatu Białskiego (ziemskiego) Miejskiej Bibliotece Publicznej powierzono także zadania biblioteki powiatowej dla białskiego powiatu ziemskiego. Porozumienie dotyczyło także współfinansowania MBP przez starostwo powiatowe.

Zmiany wywołane wprowadzeniem nowego podziału administracyjnego spowodowały w odniesieniu do MBP konieczność ograniczenia zasięgu działania do terenu miasta i powiatu, a także zmniejszenie zatrudnienia z 83 do 54 etatów. Jednocześnie Biblioteki Komunalne nr 1, 2, 3 i 6 stały się ponownie filiami Miejskiej Biblioteki Publicznej zachowując dotychczasową numerację.

Miejska Biblioteka Publiczna w Białej Podlaskiej działając na podstawie ustawy o bibliotekach, statutu nadanego przez organizatora oraz porozumienia zawartego pomiędzy Zarządem Miasta Białą Podlaska, a Zarządem Powiatu Białskiego, jest główną biblioteką publiczną miasta i powiatu. W ramach ustawowych i statutowych powinności Biblioteka gromadzi, opracowuje i udostępnia materiały biblioteczne, w tym dotyczące wiedzy o regionie, prowadzi działalność informacyjno-bibliograficzną, edukacyjną, wydawniczą, sprawuje nadzór merytoryczny nad powiatową siecią bibliotek publicznych.

Obecnie struktura organizacyjna MBP i stan zatrudnienia przedstawia się w sposób następujący:

BIBLIOTEKA GŁÓWNA

ul. Warszawska 12a, 21-500 Biała Podlaska

tel./fax 083 343-46-72

e-mail: mbppb@pro.onet.pl

www.mbp.org.pl

Dyrekcja

dr Jerzy Flisiński, dyrektor

Teresa Stasiuk-Karaś, z-ca dyrektora ds. merytorycznych

Sekretariat / Kadry

Danuta Plewińska, spec. ds. administracji i kadr

Dział Finansowo-Księgowy

Danuta Siedlecka, gł. księgowa

Maria Kata, spec. ds. finansowo-księgowych

Janina Klimaszewska, spec. ds. finansowo-księgowych

Dział Gromadzenia i Opracowania Zbiorów

Urszula Stankiewicz, st. kustosz, kierownik

Zofia Kuzawińska, st. kustosz

Maria Czeranowska, st. bibliotekarz

Krystyna Orłowska, bibliotekarz

Dział Informacji, Bibliografii i Wiedzy o Regionie

- Informatorium

- Czytelnia Główna

- Czytelnia Regionalna

- Wypożyczalnia Międzybiblioteczna

- Lokalny Punkt Informacji Europejskiej

Grzegorz Michałowski, st. kustosz, kierownik

Hanna Bajkowska, st. kustosz

Marzena Kretowicz, st. bibliotekarz

Małgorzata Flis, st. kustosz

Agnieszka Sawczuk, st. bibliotekarz

Elżbieta Czyżak, bibliotekarz

Dział Udostępniania Zbiorów

- Wypożyczalnia dla Dorosłych

Maria Różańska, st. kustosz, kierownik

Zofia Marciniak, st. kustosz

Maria Stefaniuk, st. kustosz

Anna Chwedoruk, st. bibliotekarz

Barbara Guz, bibliotekarz

- Oddział dla Dzieci

Hanna Jasłowska, st. bibliotekarz

Czesława Pietruk, st. bibliotekarz

Oddział Zbiorów Specjalnych

Teresa Pomorska, st. kustosz, kierownik

Dział Instrukcyjno-Metodyczny

Zyta Kosińska, st. kustosz, kierownik

Halina Bugajewska, kustosz

Dział Wydawniczo-Poligraficzny

- Redakcja „Rocznika Białkopodlaskiego”

Zofia Jeleń, sekretarz redakcji

Adriana Flisińska, st. spec. ds. edytorskich

- Redakcja „Podlaskiego Kwartalnika Kulturalnego”

Maria Pietruczuk, specjalista ds. wydawnictw

- Pracownia Reprograficzna

Danuta Gawrońska, operator urządzeń powielających

- Drukarnia

*Stanisław Bogusz, maszynista maszyn offsetowych
i typograficznych*

Pracownicy obsługi

Roman Doroszewicz, kierowca

Henryka Heller, sprzątaczką

Halina Juśkiewicz, sprzątaczką

FILIE MIEJSKIE

Filia nr 1 Miejskiej Biblioteki Publicznej
al. Tysiąclecia 35, 21-500 Biata Podlaska
tel. 083 343-80-17

Mirosława Kondracka, st. bibliotekarz, kierownik
Maria Bogusz, Bibliotekarz
Małgorzata Ignatowicz, st. bibliotekarz
Maria Trzeciak, st. bibliotekarz
Katarzyna Cichuta, bibliotekarz

Filia nr 2 Miejskiej Biblioteki Publicznej
ul. Warszawska 11, 21-500 Biata Podlaska
tel. 083 343-73-41

Krystyna Kulesza, st. bibliotekarz, kierownik
Anna Hordejuk, st. bibliotekarz
Halina Lenz, bibliotekarz

Filia nr 3 Miejskiej Biblioteki Publicznej z Oddziałem dla Dzieci
ul. Zygmunta Starego 10, 21-500 Biata Podlaska
tel. 083 342-28-59

Elżbieta Kozuchowska, st. kustosz, kierownik
Barbara Domańska, st. bibliotekarz
Beata Naumiuk, st. bibliotekarz
Norbert Wachowicz, st. bibliotekarz

Filia nr 4 Miejskiej Biblioteki Publicznej
ul. Podleśna 5, 21-500 Biata Podlaska

Leokadia Protasiewicz, st. kustosz, kierownik

Filia nr 6 Miejskiej Biblioteki Publicznej z Oddziałem dla Dzieci
ul. Orzechowa 34, 21-500 Biata Podlaska
tel. 083 343-65-83

Joanna Głowacka, st. kustosz, kierownik
Krystyna Nowicka, st. bibliotekarz
Ewa Luba, st. bibliotekarz
Ewa Paluch, st. bibliotekarz

Filia nr 9 Miejskiej Biblioteki Publicznej
ul. Kolejowa 8, 21-500 Biata Podlaska

Teresa Pocałujko, st. kustosz, kierownik
Anna Szewczyk, bibliotekarz

dr Jerzy Flisiński

Ad futuram rei memoriam

Na przyszłą rzeczy pamiątkę

65 LAT BIBLIOTEKI BIALSKIEJ. FAKTY - LUDZIE - WYDARZENIA

- 1936 / 1937 Z inicjatywy Wacława Zyska, sekretarza Zarządu Miejskiego, podejmowane są starania zmierzające do powołania biblioteki miejskiej.
- 1938 [15 II] Otwarcie Biblioteki Miejskiej. Pierwszą bibliotekarką została Zofia Tuszyńska, pracownica Zarządu Miejskiego. W dniu otwarcia w Bibliotece znajdowały się 523 woluminy, które pozyskano za pośrednictwem Towarzystwa Pracy Kulturalnej w Lublinie.
- 1939 [X] Z polecenia okupacyjnych władz niemieckich Biblioteka zostaje zamknięta.
- 1941 Władze okupacyjne wydają zarządzenie nakazujące usunięcie części książek, które uznano za szkodliwe wobec III Rzeszy. Pozostałe zbiory przechowywane były w pomieszczeniach archiwum Zarządu Miasta.
- 1944 W obawie przed całkowitym zniszczeniem księgozbioru przez Niemców, Wacław Zysk i Zofia Tuszyńska rozdają książki zaufanym osobom na przechowanie.
- 1944 [26 VII] Wyzwolenie Białej Podlaskiej spod okupacji hitlerowskiej.
- 1944 [26 IX] Zarząd Miasta powołuje Miejską Komisję Kultury i Oświaty Pozaszkolnej. 11 października obowiązki bibliotekarza w Miejskiej Bibliotece Publicznej zostają powierzone Józefowi Jakubowskiemu. Ocalałe książki umieszczono w budynku Miejskiej Rady Narodowej.

- 1944 [X]   Apel Miejskiej Komisji Kultury i Oświaty Pozaszkolnej do mieszkańców miasta i powiatu białskiego o przekazywanie książek do zbiorów Biblioteki (zredagowany przez Józefa Jakubowskiego).
- 1944 [20 X]   Oficjalne otwarcie Miejskiej Biblioteki Publicznej
- 1944 [1 XII]   Pracę w Miejskiej Bibliotece Publicznej podjęła Cecylia Legut.
- 1944 / 1945   Miejska Biblioteka Publiczna pozyskała książki z różnych źródeł, m.in. prywatny zbiór kpt. Mielcarka, książki z byłych bibliotek Podlaskiej Wytwórni Samolotów i 34 pułku piechoty. O ten ostatni księgozbiór wkrótce upomniato się wojsko.
- 1945   Z inicjatywy Jana Makaruka, inspektora szkolnego na powiat białski, została zorganizowana Powiatowa Centrala Bibliotek Ruchomych. Mieściła się w jednym z budynków poradziwiłowskich („Pod wieżą”). Pierwszą bibliotekarką została Maria Sacharuk, z zawodu nauczycielka. Pod koniec roku zastąpiła ją Anna Karwowska.
- 1945 [19 IV]   Uchwałą Zarządu Miejskiego Biblioteka wyłączona została spod kuratelii Miejskiej Komisji Kultury i Oświaty Pozaszkolnej, stając się samodzielną placówką kultury.
- 1945 [11 V]   Kierownictwo Miejskiej Biblioteki Publicznej obejmuje Zbigniew Ciagliński, były oficer Wojska Polskiego.
- 1947   Początki organizacji sieci gminnych bibliotek publicznych w powiecie białskim. Do 1949 r. powstało ich 14.
- 1947 [17 VI]   Przy Powiatowej Centrali Bibliotek Ruchomych powołano Komisję Biblioteczną, której zadaniem było prowadzenie w powiecie białskim tzw. akcji bibliotecznej.

- 1947 [1 IX] Kierownikiem Powiatowej Biblioteki Publicznej została Zofia Bernaczek
- 1947 [2 X] Powiatowa Centrala Bibliotek Ruchomych zmienia nazwę na Powiatową Bibliotekę Publiczną w Białej Podlaskiej.
- 1947 [29 XII] Przy Bibliotece Powiatowej powołano Komitet Biblioteki Publicznej, którego przewodniczącym został dr Wacław Derejczyk, dyrektor Gimnazjum im. J.I. Kraszewskiego w Białej Podlaskiej.
- 1949 Kierownictwo Miejskiej Biblioteki Publicznej objęła w czerwcu Janina Raciborska, pod koniec roku Wilhelmina Nahorska.
- 1950 Na podstawie zarządzenia burmistrza miasta Bohdana Abramowicza zniesiono wszelkie opłaty za korzystanie ze zbiorów Biblioteki.
- 1951 [1 I] Kierownikiem Powiatowej Biblioteki Publicznej został Jerzy Kaczyński. W tym czasie pracowały również: Anna Karwowska i Alicja Chodowicz.
- 1951-1952 Cecylia Legut, Alicja Chodowicz i Jerzy Kaczyński, jako pierwsi pracownicy bibliotek białskich, kończą kursy bibliotekarskie w Jarocinie.
- 1952 Powiatowa Biblioteka Publiczna została przeniesiona do budynku u zbiegu pl. Wolności i ul. Janowskiej.
- 1952 [3 IX] Kierownikiem MBP została Cecylia Legut, Pracowała z nią Elżbieta Nowak.
- 1953 [25 VIII] W dzielnicy „Wola”, w tzw. Domu Bergera (ul. Łomaska), powstała pierwsza filia biblioteczna (Filia nr 1). Kierownikiem nowo otwartej placówki została Bożena Witkowska. Od 1967 r. Filia funkcjonuje na Alei 1000-lecia 35.
- 1953 [1X] W Miejskiej Bibliotece Publicznej została zatrudniona Józefa Stanek.

- 1954 [16 VII] Na podstawie Zarządzenia Ministerstwa Kultury i Sztuki z 16 VII 1954 r. połączono Miejską Bibliotekę Publiczną z Powiatową Biblioteką Publiczną. W efekcie powstała Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna. Kierownictwo powierzono Jerzemu Kaczyńskiemu. Kadre biblioteczną stanowiły: Anna Karwowska, Maria Bogusz, Cecylia Legut i Józefa Stanek.
- 1957 W PiMBP uruchomiono czytelnię, w której początkowo pracowała Pelagia Tajchert.
- 1961 Przy PiMBP zorganizowano Oddział dla Dzieci. Pracę z dziećmi prowadziła Cecylia Legut.
- 1970 [19 II] Na osiedlu mieszkaniowym „Zgoda” uruchomiono Filię nr 2. Kierownikiem tej placówki została Maria Bogusz. W styczniu 2001 r. Bibliotekę przeniesiono na ul. Warszawską 11.
- 1972 Wobec niebezpieczeństwa zawalenia się stropów, PiMBP została przeniesiona do budynku przy Alei 1000-lecia 22.
- 1973 [1IV] Wydzielenie w strukturach Biblioteki Działu Instrukcyjno-Metodycznego. Pierwszym kierownikiem został Grzegorz Michałowski.
- 1975 Przekształcenie PiMBP w Wojewódzką Bibliotekę Publiczną. Funkcję dyrektora objęła Maria Różańska (pełniła ją do 1982 r.), z-cy dyrektora Jerzy Kaczyński.
- 1975 Rozbudowanie struktur WBP o Dział Gromadzenia i Opracowania Zbiorów. Pierwszym kierownikiem została Teresa Pomorska.
- 1976 [1V] Powołanie Grzegorza Michałowskiego na z-cę dyrektora WBP (pełnił tę funkcję do 31 III 1982 r.)

- 1976 [14-15 X] Odbły się I „Białkopodlaskie Dni Literatury”, podczas których zorganizowano na terenie całego województwa 48 wieczorów autorskich z udziałem 21 pisarzy.
- 1977 [10 VI] Zorganizowano obchody 50-tej rocznicy wydania pierwszego numeru czasopisma „Kwadryga”, wydrukowanego w 1927 r. w Drukarni Polskiej w Białej Podlaskiej. Gościem jubileuszu był m.in. Stanisław Dobrowolski, współzałożyciel pisma.
- 1978 [1 VIII] Przekształcono Oddział dla Dzieci WBP w Filię nr 3 dla Dzieci. Kierownictwo objęła Cecylia Legut, W 1982 r. Filia ponownie stała się Oddziałem dla Dzieci.
- 1979 [1 IX] Wyodrębnienie w strukturach WBP Działu Informacyjno-Bibliograficznego. Kierownictwo powierzono Zofii Kuzawińskiej.
- 1979 [1 IX] Uruchomienie Filii Nr 4 WBP w budynku Oddziału Wojewódzkiego NOT (zbiory z dziedziny techniki). Kierownictwo objęła Zinaida Kara. Z dniem 1 IX 1993 r. placówka została zlikwidowana.
- 1981 Jerzy Kaczyński, wieloletni kierownik PIMBP i z-ca dyrektora WBP, po 30 latach pracy przeszedł na emeryturę.
- 1982 [1 IV] Utworzenie Działu Informacji Bibliografii i Wiedzy o Regionie. Kierownikiem działu został Grzegorz Michałowski.
- 1982 [11 VI] Stanowisko z-cy dyrektora objęła Joanna Głowacka (funkcję tę pełniła do 30 VIII 1986 r.)
- 1982 Dział Informacji Bibliografii i Wiedzy o Regionie organizuje wystawę ph. „Podlasie w starej fotografii”, prezentującą zdjęcia z lat międzywojennych, które przekazał Bibliotece Jan Makaruk.

- 1982 Przeniesienie WBP do nowej siedziby w oficynie północno-zachodniej poradziwiłłowskiego kompleksu parkowo-pałacowego (ul. Warszawska 12a).
- 1982 [XI] Funkcję dyrektora WBP objął Jerzy Flisiński.
- 1982 I XII Otwarcie Filii nr 3 WBP. Po kilkakrotnej zmianie lokalizacji otrzymuje ona ostatecznie duży lokal na os. Jagiellońskim (ul. Zygmunta Starego 10). W lipcu 1991 r. został wyodrębniony Oddział dla Dzieci. Kierownikiem placówki od początku jest Elżbieta Kozuchowska.
- 1983 [1 I] Powołanie Filii Nr 5, którą zlokalizowano w Domu Socjalnym ZPW „Biawena” (ul. Siderska). Kierownictwo placówki powierzono Zofii Zalewskiej. 1 czerwca 1991 r. Filia uległa likwidacji.
- 1983 [15 II] Utworzenie Działu Udostępniania Zbiorów, w skład którego weszła Wypożyczalnia dla Dorosłych, Oddział dla Dzieci i Filie WiMBP. Kierownictwo Działu powierzono Marii Różańskiej.
- 1983 Wystawa zbiorów regionalnych WiMBP w Klubie Międzynarodowej Prasy i Książki.
- 1984 Organizacja I Sejmiku Miłośników Regionu
- 1984 Otwarcie Filii nr 6 z Oddziałem dla Dzieci na os. „Młodych”. Kierownictwo objęła Mirosława Kondracka. W lipcu 1987 r. placówkę przeniesiono do nowo wybudowanego pawilonu handlowo-usługowego przy ul. Orzechowej 34 .
- 1984 [13-14 IV] Organizacja Dni Państwowego Wydawnictwa „Iskry”, podczas których na terenie województwa odbywały się spotkania z pisarzami, kiermasze i wystawy książek.
- 1985 [1 III] Utworzenie Filii nr 7, mającej charakter biblioteki składowej (ul. Kąpielowa 17). Kierownikiem została Anna Hordejuk. W lutym 1991 r. placówkę zlikwidowano.

- 1985 [3-6 X]   We współpracy z Ministerstwem Kultury i Sztuki, zorganizowano międzywojewódzkie seminarium dla instruktorów oraz pracowników działów gromadzenia i opracowania zbiorów (Grabanów k. Białej Podl.)
- 1986 [IX]   W budynku Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego otwarta została Filia Nr 8 WIMBP, mająca charakter biblioteki publiczno-szpitalnej (istniała do 2000 r.). Kierownikiem placówki była Joanna Głowacka.
- 1986 [1 XII]   Stanowisko zastępcy dyrektora objęła Maria Steckiewicz (funkcję tę pełniła do 1993 r.)
- 1987 [17-19 V]   Z okazji 175 rocznicy urodzin i 100 rocznicy śmierci J.I. Kraszewskiego WIMBP współorganizowała sesję naukową pn. „Józef Ignacy Kraszewski – twórczość i recepcja”, która miała miejsce w Białej Podlaskiej, Romanowie i Chełmie.
- 1987 [VII]   W lokalu Zakładowego Domu Kultury Białskich Fabryk Mebli (ul. Stodolna 12) utworzona została Filia nr 9. W 1994 r. przeniesiono ją do lokalu przy ul. Kolejowej 8. Kierownikiem placówki od chwili jej powstania jest Teresa Pocałujko.
- 1987 [19-20 IX]   Dni Ludowej Spółdzielni Wydawniczej, w ramach których zorganizowano w mieście i województwie cykl spotkań autorskich, wystawy i kiermasze książek.
- 1988   Ukazał się pierwszy tom „Bibliografii województwa białkopodlaskiego”, przygotowany przez zespół pracowników Działu Informacji, Bibliografii i Wiedzy o Regionie.

- 1988 [V] W ramach Dni Kultury Oświaty Książki i Prasy zorganizowano cykl spotkań autorskich i prelekcji, podczas których prezentowany był dorobek wydawniczy Krajowej Agencji Wydawniczej oraz Państwowego Instytutu Wydawniczego.
- 1988 [26-27 IX] Organizacja Dni Państwowego Wydawnictwa „Iskry”, w trakcie których prezentowano na wystawach i kiermaszach dorobek Wydawnictwa oraz pisarzy z nim współpracujących.
- 1988 [XI] Wspólnie z Oddziałem Wojewódzkim „Stowarzyszenia Wisła – Odra” zorganizowano sesję nt. „70-ta rocznica odzyskania niepodległości”.
- 1989 [II] Zorganizowanie Wojewódzkiego Turnieju Krasomówczego dla młodzieży i czytelników dorosłych. I edycja odbyła się ph. „Polska i Polacy okresu II wojny światowej w literaturze pięknej”.
- 1989 [VI] Wspólnie z Miejską Radą Narodową zorganizowano sesję popularnonaukową nt. „17 września 1939 r. na Podlasiu”. Materiały z sesji zostały wydane drukiem przez WIMBP.
- 1989 Początki stałej współpracy kulturalno-oświatowej, głównie w zakresie regionalizmu, pomiędzy WIMBP w Białej Podlaskiej a Biblioteką Obwodową w Brześciu na Białorusi.
- 1989 [19-17 VI] Organizacja Dni Młodzieżowej Agencji Wydawniczej, w trakcie których odbywały się spotkania z pisarzami oraz kiermasze książek.
- 1990 [XI] WIMBP współorganizuje sesję popularnonaukową nt. „Rok 1920 na Podlasiu”.
- 1991 [1 III] Utworzenie na os. „Młodych” (ul. Kapielowa 17) Oddziału Zbiorów Specjalnych WIMBP, gromadzącego i udostępniającego tzw. „książki mówione” oraz taśmy video. Kierownikiem placówki została Teresa Pomorska. W lutym 2001 r. Oddział przeniesiono na ul. Warszawską 11.

- 1991 Organizacja wystaw o tematyce regionalnej: „Prasa Podlasia 1980-1990”, „Portrety podlaskie”(sylwetki ludzi nauki, regionalistów i publicystów), „Jaka Polska” (wystawa plakatów i ulotek politycznych).
- 1992 Remont kapitalny siedziby Biblioteki Głównej WiMBP. W tym czasie Biblioteka funkcjonowała w budynku Spółdzielni Inwalidów „Elremet” (ul Prosta 35). Remont zakończono w ciągu 16 miesięcy.
- 1992 [IV] Z okazji 10-lecia powstania Działu Informacji Bibliografii i Wiedzy o Regionie zaprezentowano dorobek Działu i jego zbiory na wystawie pt. „Podlaska Biblioteka”.
- 1992 [V] We współpracy z Instytutem Wychowania Fizycznego i Sportu, Podlaskim Towarzystwem Historycznym oraz Wydziałem Spraw Społecznych UW zorganizowano sesję naukową z okazji 200 rocznicy Konstytucji 3 Maja. Pokłosiem sesji było wydanie zbioru materiałów pt. „Podlasie a Konstytucja 3 Maja”.
- 1992 [V] Współdział WiMBP w organizacji polsko-białoruskiej sesji popularnonaukowej nt. „Ochrona przyrody nadbużańskiego Podlasia”. Sesji towarzyszyła wystawa pt. „Przyroda Podlasia”, zorganizowana przez Bibliotekę.
- 1992 [XI] Wystawa regionalnych druków ulotnych pn. „Wiadomości z pl. Wolności”, na której pokazano foldery, ulotki, plakaty oraz inne dokumenty życia społecznego z lat 1918-1992.
- 1992 [XII] Wydanie drukiem zbioru materiałów pt. „Powstanie listopadowe na Podlasiu”.
- 1993 Powołanie redakcji naukowego czasopisma „Rocznik Białkopodlaski”. Przewodniczącym kolegium redakcyjnego został prof. dr hab. Henryk Mierzwiński. Wydanie drukiem I tomu.

- 1993 [26 VII] Uroczyste otwarcie odremontowanego budynku WIMBP. Z tej okazji odwiedzili bibliotekę wiceministrowie kultury - Michał Jagiełło i Ryszard Czarnecki.
- 1994 [3 I] Filie WIMBP nr 1, nr 2, nr 3 i nr 6 zostały skomunalizowane, a ich finansowanie przejął Urząd Miasta.
- 1995 Wydanie drukiem pierwszego informatora statystycznego „Biblioteki publiczne województwa białkopodlaskiego w 1994 r.”
- 1995 Współorganizacja ogólnopolskiego V Seminarium Wschodnioeuropejskiego pn. „Dziedzictwo kulturowe na wschodnim pograniczu etnicznym” (Biała Podlaska - Romanów - Serpelice)
- 1996 [1 I] Utworzenie stanowiska z-cy dyrektora ds. merytorycznych, które objęła Teresa Stasiuk-Karaś.
- 1996 W Dziale Gromadzenia i Opracowania Zbiorów rozpoczęto tworzenie elektronicznej bazy księgozbioru.
- 1997 Wydanie pierwszego numeru kwartalnika informacyjno-metodycznego dla bibliotekarzy pt. „Biuletyn Informacyjny”,
- 1998 Z okazji 60-lecia powstania Biblioteki opublikowano wydawnictwo jubileuszowe.
- 1998 Biblioteka Główna uzyskała dostęp do Internetu. W Informatorium i Oddziale dla Dzieci uruchomione zostały stanowiska komputerowe dla czytelników.
- 1999 [1 I] Przekształcenie WIMBP w Miejską Bibliotekę Publiczną.
- 1999 [17 V] Na mocy porozumienia Zarządu Miasta z Zarządem Powiatu, MBP powierzono zadania i funkcje o charakterze ponadlokalnym dla powiatu białskiego.

- 2000 Uruchomienie elektronicznej bazy „Statystyka”, rejestrującej stan zbiorów i czytelnictwa bibliotek publicznych miasta i powiatu bialskiego.
- 2000 [15-31 V] Z inicjatywy Hanny Jasłowskiej, pracownika Oddziału dla Dzieci MBP, zorganizowana została I edycja Bialskich Dni Książki Dziecięcej
- 2001 [30 III] Uruchomienie Filii Nr 4 MBP na os. „Za torami” (ul. Podleśna 5). Kierownikiem placówki została Leokadia Protasiewicz.
- 2001 [IV] Zorganizowanie I edycji konkursu powiatowego o tematyce regionalnej dla bibliotekarzy powiatu bialskiego pt. „Ocalić od zapomnienia”.
- 2002 MBP przejęła wydawanie popularnonaukowego czasopisma „Podlaski Kwartalnik Kulturalny”.
- 2003 Utworzenie w MBP Lokalnego Punktu Informacji Europejskiej.
- 2003 Uruchomienie strony internetowej MBP www.mbp.org.pl oraz internetowego dostępu do elektronicznych katalogów zbiorów bibliotecznych.
- 2003 Obchody 65-lecia Biblioteki: uroczystości jubileuszowe (5 XI), wystawa zbiorów regionalnych MBP pt. „Skarbnica wiedzy o regionie” i „Starodruki ze zbiorów d. Akademii Bialskiej (1630 – 1777)”

opracowali: Halina Bugajewska,
dr Jerzy Flisiński,
Grzegorz Michałowski

Evantus acta probat

Wynik jest uznaniem działania

WSPÓŁPRACA MIEJSKIEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ W BIAŁEJ PODLASKIEJ Z OBWODOWĄ BIBLIOTEKĄ W BRZEŚCIU.

Do 1795 roku ziemie leżące po obu stronach środkowego Bugu stanowiły jedną całość, wchodzącą w skład Wielkiego Księstwa Litewskiego. Potem bywało różnie, jednak rzeka Bug w coraz większym stopniu nabierała cech rzeki granicznej, a związki i kontakty między mieszkańcami Polesia i Podlasia stawały się coraz rzadsze. Dopiero zmiany jakie zaczęły zachodzić w krajach Europy Wschodniej, między innymi pod wpływem tzw. pieriestrojki, pozwoliły na odwrócenie tego niekorzystnego zjawiska. Najbardziej bodaj zauważalnie rozwinął się handel przygraniczny, ale nie tylko. Również wiele dziedzin życia społecznego wzbogaconych zostało o różnorodne formy współpracy polsko-białoruskiej, jak chociażby w dziedzinie oświaty, w sporcie, w turystyce, nauce, a przede wszystkim w kulturze.

Wiele na tym polu zdziały biblioteki publiczne położone po obu stronach Bugu, zwłaszcza Miejska Biblioteka Publiczna w Białej Podlaskiej oraz Obwodowa Biblioteka w Brześciu. Warto tutaj podkreślić, że kontakty między tymi bibliotekami nigdy nie miały charakteru „sezonowego”, czy przejściowego. Co prawda pracownicy obu instytucji nie spotykali się zbyt często na roboczych posiedzeniach czy konferencjach, jednak systematycznie, w cyklu dwutygodniowym, od prawie 15 lat przesyłają sobie paczki wypełnione książkami czasopismami oraz korespondencją.

O współpracy obu bibliotek wielokrotnie pisały czasopisma Białej Podlaskiej i Brześcia, i już na podstawie samych tytułów prasowych można zorientować się, że kontakty te miały i mają charakter szczególny: „Regionalizm ceniony i poszukiwany”, „Rośnie zapotrzebowanie na polskie piśmiennictwo”(w Brześciu), „Spotkania na Ziemi Brzeskiej”, „Współpraca bibliotek publicznych Białej Podlaskiej i Brześcia”, „Biblioteka w Brześciu a polska kultura”, „Przerzucanie mostów”. Efekty wspólnych przedsięwzięć w/w bibliotek prezentowane były w programach telewizyjnych (m.in. przygotowanych przez cenioną białoruską dziennikarkę Rusłanę Gusiwą) oraz opisywane w pracach licencjackich i magisterskich. Skrót jednej z tych prac opublikowany został w facho-

wych czasopismach bibliotekarskich Polski (Warszawa), Białorusi (Mińsk) oraz Rosji (Moskwa).

Należy tutaj podkreślić, że współpraca bialskiej i brzeskiej biblioteki wspierana była przez różne instytucje oraz osoby prywatne. Od wielu lat autobusy kursowe bialskiego oddziału Krajowej Państwowej Komunikacji Samochodowej systematycznie przewożą „biblioteczne” paczki z Białej Podlaskiej do Brześcia oraz w odwrotnym kierunku. Dzięki temu możliwe było utrzymywanie systematyczności w kontaktach między bibliotekami. Słowa wdzięczności należą się dyżurnym ruchu z dworców autobusowych Białej Podlaskiej i Brześcia, a także kierowcom autobusów, którzy niezwykle sumiennie opiekowali się przewożonymi przesyłkami. Przez wiele lat bialski oddział RSW „Prasa-Książka-Ruch” przekazywał bibliotece w Brześciu czasopisma „ze zwrotów”, co pozwalało czytelnikom tej biblioteki systematycznie przeglądać zawartość polskich wydawnictw periodycznych. Kiedy dostawy z RSW „urwały się”, zaczęli je przekazywać niektórzy mieszkańcy Białej Podlaskiej. Przeczytane już książki i czasopisma dostarczane były bialskiej bibliotece, z jednoczesną sugestią aby przesłać je do Brześcia.

Biblioteka w Białej Podlaskiej już w pierwszej połowie lat 80. podejmowała starania o nawiązanie bezpośrednich kontaktów z Biblioteką Obwodową w Brześciu, za każdym jednak razem kończyło się to niepowodzeniem. Współpraca przygraniczna zastrzeżona była wówczas wyłącznie dla aparatu partyjno-administracyjnego, chociaż oba państwa znajdowały się w takim samym obozie polityczno-ustrojowym. Dopiero przemiany w ZSRR, a później rozpad tego państwa, pozwoliły na podjęcie działań, które skutecznie przełamywałyby powstałe w minionych dziesięcioleciach bariery i ograniczenia. Pierwsze kontakty pomiędzy wyżej wymienionymi bibliotekami nawiązane zostały 27 czerwca 1989 r. Wtedy to delegacja bialskich bibliotekarzy, na czele z dyrektorem Jerzym Flisińskim, zapoznała się z funkcjonowaniem brzeskiej biblioteki oraz przeprowadziła wstępne rozmowy dotyczące przyszłej współpracy. We wrześniu przyjechali do Białej Podlaskiej z rewizytą brzescy bibliotekarze, i właśnie wtedy przeprowadzono pogłębioną wymianę doświadczeń w zakresie działalności informacyjno-bibliograficznej i regionalnej.

Jedną z najważniejszych płaszczyzn współpracy między w/w bibliotekami jest wzajemna wymiana wydawnictw i materiałów o charak-

terze bibliotecznym. W kontaktach brzeskiej i bialskiej biblioteki nabrało to wyjątkowego znaczenia. Dzięki zmianom zachodzącym w społeczeństwie białoruskim wzrosło tam zapotrzebowanie na piśmiennictwo o przeszłości tych ziem, zwłaszcza dotyczące tzw. okresu przed-sowieckiego. Bialscy bibliotekarze podejmowali intensywne starania aby pozyskać i przekazać swoim brzeskim kolegom literaturę wypełniającą tzw. białe plamy. Oprócz książek i czasopism dostarczane były w znacznych ilościach kopie kserograficzne artykułów naukowych, a także materiałów o charakterze archiwalnym. Na zadane przez dziennikarza pytanie - „Czy można mówić o wymiernych rezultatach współpracy podlaskich i brzeskich bibliotekarzy?” (*Słowo Podlasia*, R. 1996, nr 44, s.8), Tatiana Kowieńko z Biblioteki Obwodowej w Brześciu odpowiedziała w sposób następujący: *Przejawiają się one w wielu płaszczyznach. Systematycznie uzyskujemy z bialskiego Działu Wiedzy o Regionie informacje o ciekawych publikacjach naukowych dotyczących naszego obwodu. Zamieszczamy je natychmiast w miejscowej prasie, co sprawia, że jesteśmy wprost bombardowani zapotrzebowaniem na te publikacje. Zwracają się do nas naukowcy, historycy, literaci i studenci wyższych uczelni. Dzięki informacjom uzyskanym za pośrednictwem bialskich kolegów powstało wiele interesujących artykułów w prasie fachowej, kilka prac magisterskich, a nawet rozpraw doktorskich. Na ich przykładzie możemy stwierdzić, że współpraca bibliotekarzy jest niezwykle potrzebna i korzystna dla obu stron, bo z materiałów zgromadzonych w naszych zasobach korzystają również polscy badacze.*

Strona brzeska rewanżowała się interesującymi publikacjami białorusko i rosyjskojęzycznymi o ziemiach białoruskich. Dzięki temu możliwe było zorganizowanie w bialskiej bibliotece odrębnego zbioru, w którym znalazły się m.in. wydawnictwa dotyczące literatury białoruskiej, sztuki, przyrody, geografii i etnografii, a także encyklopedie. Został on wydzielony i zlokalizowany w Dziale Informacji, Bibliografii i Wiedzy o Regionie Miejskiej Biblioteki Publicznej, i trzeba przyznać, że wydawnictwa te są coraz częściej udostępniane studentom oraz pracownikom naukowym bialskich uczelni.

Istotnym elementem współpracy między dwoma przygranicznymi bibliotekami jest poszukiwanie informacji o piśmiennictwie z różnych dziedzin wiedzy, tak polskim, jak i rosyjskim, czy białoruskim. Kwerendy informacyjno-bibliograficzne realizowane są przeważnie na prośbę pracowników naukowych wyższych uczelni Brześcia i Białej Podlaskiej.

W ostatnich latach dotyczyły one głównie tematyki historycznej, literackiej i przyrodniczej. Z myślą o polskich i białoruskich czytelnikach utworzona została w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Białej Podlaskiej kartoteka bibliograficzna pt. Białoruś w piśmiennictwie polskim, w której zarejestrowanych zostało dotychczas około 25 tysięcy publikacji (książek i artykułów). Jest ona uzupełniana na bieżąco, a informacje o wszelkich nowościach z tej dziedziny systematycznie przesyłane do Brześcia (w postaci zestawień bibliograficznych). Dzięki uzyskanym z Białej Podlaskiej informacjom brzeska biblioteka wzbogaca i doskonali własny warsztat informacyjno-bibliograficzny, a także dzieli się nimi z Biblioteką Narodową w Mińsku. Tak więc warsztaty informacyjno-bibliograficzne współpracujących ze sobą bibliotek służą czytelnikom obu sąsiadujących ze sobą państw, przy czym nie tylko tym, którzy mieszkają w strefie przygranicznej. Po uzyskaniu odpowiednich informacji czytelnicy zamawiają potrzebne im publikacje (książki i artykuły).

Warto tutaj dodać, że korzystają oni zarówno z zasobów w/w bibliotek, jak i ogólnokrajowych systemów biblioteczno-informacyjnych. I trzeba przyznać, że wymiana ta, nazywana powszechnie wypożyczeniem międzybibliotecznym, na poziomie przygranicznym funkcjonuje lepiej niż w skali krajowej. Tematyka kwerend informacyjnych, kierowanych do białskiej biblioteki z Brześcia, była zawsze bardzo różnorodna. Warto tutaj wymienić kilka przykładów: piśmiennictwo o Napoleonie Ordzie (dla Witalija Klimczuka), materiały o Marii Rodziewiczównie i Stanisławie Przybyszewskim (Helenie Kiwako), publikacje o zabytkach Ziemi Brzeskiej (Leonidowi Niestierczukowi), wydawnictwa o generale Bułak-Bałachowiczu (Aleksandrowi Iljinowi), piśmiennictwo o zabytkach Brześcia (Irinie Ławrowskiej), literatura pedagogiczna (Michałowi Dobryninowi), a komedia Aleksandra Fredry „Mąż i żona” - dla reżyserów Teatru Dramatycznego w Witebsku. To tylko niektóre przykłady usług informacyjno-bibliograficznych, jakie były realizowane dla czytelników Biblioteki Obwodowej w Brześciu. Również białska biblioteka otrzymywała i otrzymuje potrzebne jej wydawnictwa, tak dla wzbogacenia własnych zbiorów regionalnych, jak i dla czytelników (dr J. Flisiński, dr T. Demidowicz, M. Bechta, dr Z. Danielkiewicz i in.).

Unikalną płaszczyzną współpracy obu bibliotek było popularyzowanie problematyki regionalnej na łamach „Podlaskiego Kwartalnika Kulturalnego”. Od początku lat 90-tych tematyka białoruska była obecna w tym czasopiśmie; początkowo sporadycznie, w ostatnich

latach nabrało to charakteru trwałego. W kwartalniku opublikowanych zostało ponad trzydzieści artykułów i recenzji książek, których maszynopisy przesłano do redakcji za pośrednictwem Obwodowej Biblioteki w Brześciu. W efekcie pozwoliło to na przygotowanie i opublikowanie artykułu Heleny Żuk (z Brześcia) pt. "Tematyka białoruska na łamach Podlaskiego Kwartalnika Kulturalnego". Aktualnie w redakcji tego czasopisma znajduje się kilkanaście artykułów (maszynopisów) zza wschodniej granicy, o bardzo zróżnicowanej tematyce. Będą one systematycznie zamieszczane w kolejnych numerach kwartalnika.

Pisząc o współpracy obu bibliotek nie można nie wspomnieć o ludziach, którzy wypełniali ją tak wieloma różnorodnymi formami. Dyrektorzy obu bibliotek, Tamara Daniluk (wcześniej Aleksandra Jacewicz) i dr Jerzy Flisiński, od początku tworzyli sprzyjające warunki dla przygranicznej współpracy. Konkretnymi treściami wypełniana ona była głównie przez kierowników działów regionalnych obu bibliotek - Tatianę Kowieńko i Grzegorza Michałowskiego. Trzeba jednak przyznać, że współpraca ta nie ograniczała się do udziału w niej pojedynczych osób. W procesie tym aktywnie współuczestniczyli wszyscy bibliotekarze z w/w działów, zwłaszcza: Władimir Suchopar, Irina Pawluczuk, Ludmiła Kublicka i Nina Górską - ze strony brzeskiej; Hanna Bajkowska, Elżbieta Czyżak i Marzena Kretowicz - ze strony białskopodlaskiej.

Tak wszechstronne współdziałanie bibliotek, trwające już piętnaście lat, to zjawisko nie spotykane, nie tylko w skali kraju, lecz również w wymiarze europejskim. Czyż dałoby się znaleźć dwie biblioteki z różnych krajów, które współpracują w tak wielu dziedzinach: bibliotekarstwie, upowszechnianiu problematyki regionalnej, działalności edytorskiej i publicystycznej, ubogacania wiedzy o sąsiadujących ze sobą narodach. Warto przy tym podkreślić, że współpracujący ze sobą ludzie reprezentują różne narodowości (polską, białoruską i rosyjską), co wcale nie przeszkadza w porozumiewaniu się, znajdowaniu wspólnego języka, tak zawodowego, jak i ogólnoludzkiego. Wszyscy też są przekonani, że wejście Polski do Unii Europejskiej nie przeszkodzi realizacji kolejnych zamierzeń i przedsięwzięć, a podjęta kilkanaście lat temu współpraca będzie dalej ubogacana.

Grzegorz Michałowski

Nihil semper suo statu manet

Nic nie trwa wiecznie w tym samym stanie

NA DRODZE DO NOWOCZESNOŚCI – KOMPUTERYZACJA WARSZTATU BIBLIOTECZNEGO.

Obserwowany od początku lat 90. stały wzrost zainteresowania usługami bibliotecznymi, różnorodność potrzeb i poszukiwań czytelnicy oraz chęć sprostania im wzmacniały bibliotekarską świadomość, że modernizacja czynności i usług bibliotecznych jest nieunikniona. Powstawała coraz obszerniejsza literatura przedmiotu, organizowano ogólnopolskie konferencje poświęcone problemom komputeryzacji bibliotek, na podstawie pierwszych wdrożeń rozpoznawano komputerowe systemy biblioteczne. Wieloletnich starań i prób skoordynowania prac w zakresie komputeryzacji bibliotek publicznych w skali kraju, nie udało się jednak wcielić w życie. Wobec niemożności uporania się z problemem komputeryzacji bibliotek publicznych w sposób kompleksowy, każda z bibliotek zmuszona była szukać własnej drogi.

Komputeryzacja Białskiej Biblioteki zapoczątkowana została w 1993 r. Wówczas to zakupiono pierwszy komputer do prac warsztatowych, licencję na jednostanowiskową wersję bibliotecznego programu MAK BN oraz prenumeratę „Przewodnika Bibliograficznego” na dyskietkach, która posłużyła jako baza wzorcowa, pomocna w opracowywaniu nowości jak też jako bieżąca bibliografia. Pierwszych pracowników przeszkolono z podstaw obsługi komputera oraz z zakresu obsługi MAK-a. Podjęcie szerszych działań na jednym stanowisku nie było możliwe.

Znaczna intensyfikacja prac nastąpiła w 1996 r. Zatrudniono informatyka. Opracowano wstępne założenia koncepcyjne dotyczące procesu komputeryzacji, w których zarysowano cele, ustalono zakresy prac i kolejność działań, sprecyzowano potrzeby sprzętowe. Starania o środki na zakup sprzętu komputerowego przyniosły pierwsze efekty. W ciągu roku zakupiono 9 komputerów, 3 drukarki, skaner, licencję na nową, wielostanowiskową wersję bibliotecznego programu MAK BN, program graficzny Corel Draw 2.0, program finansowo-księgowy i kadrowy. Wykorzystując wykonane w czasie remontu Biblioteki w 1993 r. okablowanie budynku, stworzono podstawy wewnętrznej sieci komputerowej. Komputery spięto w szeregowo połączoną sieć lokalną, zarzą-

dzaną w systemie Windows 3.11 NT. Utrzymano bieżącą prenumeratę dyskietkowej wersji „Przewodnika Bibliograficznego” oraz zaprenumerowano „Bibliografię Wydawnictw Ciągłych” i „Bibliografię Zawartości Czasopism”. Zakupiono bazę „Przewodnika Bibliograficznego” na CD - I edycja 1986-1994, II edycja 1985-1995, zapewniając w ten sposób możliwość wykorzystywania bibliograficznych baz oferowanych przez BN, zarówno do prac warsztatowych w zakresie opracowania zbiorów, jak też na użytek prowadzonej działalności informacyjnej. Wszystkich pracowników merytorycznych Biblioteki Głównej przeszkolono z podstaw obsługi komputera oraz z podstaw tworzenia i obsługi baz danych w programie MAK.

Rozpoznawanie modułu katalogowania, przedmiotowego opracowania zbiorów, nabywanie praktycznych umiejętności w zakresie tworzenia i obsługi bibliotecznych baz danych, zostały wkomponowane w katalog codziennych czynności pracowników Biblioteki, początkowo zwłaszcza Działu Gromadzenia i Opracowania Zbiorów. Właśnie tam, przy znacznym współudziale informatyka i w wyniku konsultacji z twórcami programu MAK, dokonano adaptacji formatu MARC BN dla wydawnictw zwartych, wdrożony został moduł katalogowania zbiorów i powstały pierwsze rekordy bibliograficzne. Zarejestrowanie bieżących nabytków wydawnictw zwartych z IV kwartału 1996 r. zapoczątkowało proces tworzenia baz zbiorów własnych, stając się kamieniem milowym w unowocześnianiu warsztatu bibliotecznego.

Kontynuując prace w zakresie tworzenia bazy bieżących nabytków, w 1997r. postanowiono zmierzyć się również z problemem konwersji retrospektywnej zbiorów, tj. przeniesienia zawartości tradycyjnych katalogów kartkowych do postaci katalogu elektronicznego. Do prac wdrożeniowych wytypowano zasoby Oddziału dla Dzieci WiMBP. Tworzenie kompletnej bazy zbiorów zwartych poprzedzone było gruntowną analizą zasobów, selekcją księgozbioru, melioracją katalogu oraz opracowaniem szczegółowego harmonogramu prac. W proces tworzenia tej bazy włączyli się pracownicy wszystkich działów merytorycznych Biblioteki Głównej. Nieocenioną pomoc i znaczne ułatwienie stanowiła kolejna edycja „Przewodnika Bibliograficznego”, pozwalająca na przejmowanie opisów bibliograficznych z lat 1983-1996. Jednak ze względu na zasięg chronologiczny księgozbioru Oddziału dla Dzieci (pierwsze wpisy inwentarzowe z 1961 r.), znaczną część rekordów trzeba było tworzyć z autopsji, co w połączeniu z koniecznością rekla-

syfikacji zbiorów i opracowania przedmiotowego zbiorów, zdecydowanie wydłużyło czas powstawania tej bazy.

Dostępność stanowisk komputerowych w poszczególnych działach sprawiła, że równoległe trwały też inne prace wdrożeniowe. W Dziale Informacji, Bibliografii i Wiedzy o Regionie rozpoczęto prace nad budową struktury i formatu bazy regionalistów, rejestrującej różne typy dokumentów oraz nad możliwością jej wydruku w postaci bibliografii regionalnej. W Dziale Instrukcyjno-Metodycznym pracowano koncepcyjnie nad programem pozwalającym na gromadzenie i opracowywanie danych statystycznych z działalności bibliotek, zestawianie ich w dowolnych konfiguracjach, obliczanie i porównywanie wartości poszczególnych wskaźników itp. Edytor tekstu i program graficzny umożliwił komputerowy skład wydawnictw własnych oraz przygotowywanie materiałów informacyjnych, edukacyjnych, metodycznych na użytek wojewódzkiej sieci bibliotek publicznych. Coraz większym zainteresowaniem i uznaniem Czytelników cieszyły się wykorzystywane w działalności informacyjnej Biblioteki komputerowe bazy danych: bibliograficzne bazy Biblioteki Narodowej, bazy tekstowe np. „Dzienniki Ustaw i Monitorzy Polskie” od 1990 r., jak również bazy własne Biblioteki, umożliwiające błyskawiczne, wieloaspektowe przeglądanie zawartości, wyszukiwanie, wydruk zestawień bibliograficznych oraz wykazów nabytków. Uruchomienie programu finansowo-księgowego i kadrowego usprawniło funkcjonowanie obsługi administracyjnej i finansowej Biblioteki. Doskonaląc swoje umiejętności z zakresu obsługi i tworzenia baz danych w bibliotecznym programie MAK, dwie osoby uzyskały uprawnienia administratora baz.

Komputeryzacja Biblioteki Głównej stawała się faktem dokonanym na wielu płaszczyznach działalności bibliotecznej i dość szybko okazało się, że dla intensyfikacji prac liczba stanowisk komputerowych jest niewystarczająca. Pozytywne doświadczenia zachęcały do kontynuacji działań i wkomponowania prac związanych z komputeryzacją, również w zakresy powinności filii bibliotecznych. Zwłaszcza, że domagali się tego sami pracownicy. Wkrótce pracowników filii przeszkolono, organizując kursy z podstaw obsługi komputera oraz z zakresu tworzenia i obsługi baz danych w programie MAK. Filia nr 8 WIMBP funkcjonująca na terenie Wojewódzkiego Szpitala Zespołonego, jeszcze w 1997 r. pozyskała sprzęt komputerowy, umożliwiający rozpoczęcie prac w zakresie budowania bazy zbiorów własnych. Komputeryzacja pozostałych filii, jak również dalszy postęp prac w tym względzie w Bibliotece Głównej uza-

leżnione były od możliwości pozyskania na ten cel środków finansowych, a zatwierdzony na 1998 r. budżet Biblioteki ich nie przewidywał.

Tracąc w 1998 r. status biblioteki wojewódzkiej, nieoczekiwanie otrzymaliśmy znaczne wsparcie finansowe w postaci dotacji celowej MKiS. Umożliwiła ona realizację następnego etapu komputeryzacji czynności i usług bibliotecznych. Zakupiono kolejną partię sprzętu komputerowego (12 komputerów, w tym 1 notebook, 5 drukarek, 3 czytniki kodów kreskowych, laminator, 6 ups-ów, 3 modemy zewnętrzne), oprogramowanie sieciowe Novell (wersja na 25 stanowisk), oprogramowanie do tworzenia i drukowania kodów kreskowych (tzw. projektant etykiet), 10 licencji na pakiet MS OFFICE, program edytorsko graficzny (Corell-Ventura 8). Zmodernizowano wewnętrzną sieć komputerową, wymieniono okablowanie, na serwerze zainstalowano oprogramowanie sieciowe Novell (wersja 4.1 dla 25 użytkowników), do sieci wpięto 16 stanowisk komputerowych z działów merytorycznych użytkujących MAK-a.

Nowoczesna sieć wewnętrzna umożliwiając korzystanie z zasobów serwera i import danych, ułatwiła kontynuację i przyspieszenie prac warsztatowych. Utworzono kompletną bazę zbiorów zwartych Oddziału dla Dzieci. Podjęte zostały intensywne prace nad rejestracją w regionalnej bazie piśmiennictwa regionalnego różnych typów dokumentów (wydawnictw zwartych, czasopism, artykułów, recenzji, fragmentów), osiągając w krótkim czasie stan znacznego zaawansowania. W pamięci komputera przenośnego zainstalowano katalog centralny, czyniąc zeń nieocenione źródło informacji o posiadanych zasobach bibliotecznych, wykorzystywane w procesie gromadzenia zbiorów. W związku z zainstalowaniem 1-stanowiskowych zestawów komputerowych, podjęto prace przygotowawcze do wdrożenia modułu katalogowania wydawnictw zwartych w Filiach nr 1, 3, 6, 9.

Intensyfikacja prac w zakresie tworzenia katalogowych baz zbiorów własnych oraz modernizacja warsztatu informacyjno-bibliograficznego, po raz pierwszy dała się również przełożyć na konkretne usługi oferowane czytelnikom. Do ich użytku w Informatorium Biblioteki Głównej oddano 4 stanowiska komputerowe, oferując dostęp do własnych i zewnętrznych baz danych, zasobów informacyjnych Internetu, poczty elektronicznej wykorzystywanej w obsłudze wypożyczeń międzybibliotecznych, udostępnianych prezencyjnie edukacyjnych zbiorów multimedialnych.

W powiatową rzeczywistość wkroczyliśmy z przeświadczeniem, że nasze dokonania w zakresie komputeryzacji są imponujące i świadomości tej nie była nawet w stanie zepsuć szwankująca wciąż, modemowa łączność internetowa. Wkrótce zresztą instalacja łącza cyfrowego ISDN i routera pozwoliły uzyskać dostęp do Internetu na wszystkich stanowiskach komputerowych funkcjonujących w sieci. Zapał i entuzjizm sprawiły, że w 1999 r. uporano się z reklasyfikacją zbiorów Oddziału dla Dzieci, dokonując po raz kolejny niezbędnych korekt w ledwo co ukończonej komputerowej bazie. Stanowiło to podstawowy warunek uruchomienia modułu udostępnień, podobnie jak zaopatrzenie księgozbioru w kody kreskowe i wczytanie ich wartości do poszczególnych rekordów. Utworzono kompletną bazę czasopism (archiwalnych i bieżących) z zasobów Czytelni Głównej i kompletną bazę książek regionalnych. Rozpoczęło się tworzenie baz katalogowych zbiorów zwartych Filii nr 1, 3, 6, 9.

Z ważniejszych dokonań 2000 r., poza kontynuacją prac w zakresie tworzenia bieżących i retrospektywnych, katalogowych baz zbiorów własnych Biblioteki Głównej i filii należy odnotować: uruchomienie udoskonalonego i dostosowanego do naszych potrzeb modułu MAK – D, umożliwiającego poza wydrukami kart katalogowych, wydruk kart książki, księgi inwentarzowej, protokołów ubytków i specyfikacji; przygotowanie struktury bazy Czytelników Oddziału dla Dzieci MBP; wprowadzenie danych z działalności bibliotek publicznych miasta i powiatu za 1999 r. do utworzonej w Dziale Instrukcyjno-Metodycznym bazy statystycznej oraz fakt, że do grona komputeryzujących się placówek miejskiej sieci bibliotek publicznych dołączyła Filia nr 2.

Trzyletni zbiorowy wysiłek w zakresie katalogowania zbiorów zaowocował w 2001 r. uruchomieniem modułu wypożyczeń Oddziału dla Dzieci MBP, umożliwiając rejestrację wypożyczeń i zwrotów, rezerwację, prolongaty, wydruk upomnień, automatyczne tworzenie statystyki. Był to kolejny milowy krok w naszej drodze do nowoczesności. Bliska finału była też Filia nr 3, która po utworzeniu komputerowego katalogu księgozbioru, przygotowując się do uruchomienia elektronicznej wypożyczalni rozpoczęła znakowanie księgozbioru kodami kreskowymi. Powstała też kompletna, katalogowa baza zbiorów zwartych nowo powołanej Filii nr 4 MBP.

Efekty konwersji katalogów kartkowych do postaci elektronicznej i rejestracja bieżących nabytków przekładały się na coraz większą liczbę

bibliograficznych rekordów w bazach własnych. Rostało zadowolenie Czytelników korzystających z usług. Możliwość dostępu do całkiem już pokaźnych, katalogowych baz zbiorów Białskiej Biblioteki, baz bibliograficznych Biblioteki Narodowej, oraz wieloaspektowego i błyskawicznego niemal wyszukiwania potrzebnych pozycji i informacji, stawała się nie do przecenienia.

Korzystanie z unowocześnionego warsztatu bibliotecznego stało się również możliwe dla osób niepełnosprawnych. Dzięki środkom finansowym pozyskanym z PFRON (w ramach programu Domino), w 2002 r. zorganizowane zostało tzw. stanowisko lektorskie. Komputer z 19" monitorem, wyposażony w urządzenia peryferyjne (drukarka, nagrywar-ka CD, skaner), oprogramowanie standardowe (pakiet MS Office), specjalistyczny program powiększająco-udźwiękujący (pakiet Supernova), syntezytor mowy i podłączony do Internetu, stworzył osobom niewidomym i niedowidzącym nowe szanse. Zagwarantował dostęp do elektronicznych baz danych własnych Biblioteki i zewnętrznych, zasobów informacyjnych Internetu, specjalistycznych serwisów informacyjnych, informacji użytkowej, pozwalając jednocześnie na edycję pism i dokumentów, przetwarzanie danych, tworzenie projektów i prac graficznych oraz rejestrowanie ich na dostępnych nośnikach informacji.

Usprawnienie obsługi, będące wynikiem działań komputeryzacyjnych zauważyli też Czytelnicy Filii nr 3, w której w 2002 r. uruchomiony został moduł wypożyczeń.

Chcąc ułatwić korzystanie z naszych usług i zasobów oraz zagwarantować wygodniejszy dostęp do informacji o nich, zarówno rzeczywistym jak też potencjalnym użytkownikom, rozpoczęto prace zmierzające do utworzenia strony internetowej Miejskiej Biblioteki Publicznej i uruchomienia katalogów naszych zbiorów w Internecie. Realizacja tego zadania stała się możliwa dopiero w 2003 r., dzięki zrefundowaniu przez Ministerstwo Kultury zakupu programu MAK WWW oraz specjalnym środkom, uzyskanym od Prezydenta Miasta na zakup serwera internetowego. W toku prac komputeryzacyjnych realizowanych w 2003 r., zredagowana i uruchomiona została strona internetowa Biblioteki (www.mbp.org.pl), oraz katalogi on line. Usprawnienie w zakresie dostępu do informacji o zbiorach własnych Biblioteki znalazło jeszcze jeden wymiar. Na listę darczyńców wpisał się białski Oddział Kredyt Banku, przekazując Bibliotece sprzęt komputerowy. Pozwoliło

to uruchomić w Wypożyczalni Głównej MBP trzy stanowiska dla Czytelników, którzy mogą teraz korzystać zarówno z katalogów kartkowych jak też komputerowych.

Zważywszy konieczność bezustannego borykania się z brakiem środków finansowych na kontynuację procesu komputeryzacji czynności i usług bibliotecznych, stan naszych dotychczasowych dokonań w tym względzie jest imponujący. Wszystko to nie byłoby możliwe, bez ogromnego wysiłku ze strony samych bibliotekarzy, którzy zadania związane z komputeryzacją realizowali z wielkim zaangażowaniem. Nie byłoby też możliwe bez udziału i zaangażowania informatyków, niestety nieżyjącego już Juliana Osypiuka i obecnie współpracującego z nami Darka Nowaka. Ich udział w naszym sukcesie i w naszej drodze do nowoczesności jest niekwestionowany.

W najbliższej perspektywie czasowej sfinalizują się wdrożenia poszczególnych modułów bibliotecznego programu. Nie oznacza to jednak zakończenia prac komputeryzacyjnych. Cechą charakterystyczną tego procesu podobnie jak wszystkich prac bibliotecznych jest ciągłość. Wynika stąd choćby konieczność ciągłego doskonalenia i dostosowywania wdrożonego systemu do zmieniającej się rzeczywistości technicznej i wymogów merytorycznych, bieżącego rejestrowania zmian w stanie zasobów bibliotecznych, systematycznej wymiany sprzętu komputerowego. Zaniedbanie któregośkolwiek z tych obszarów, może w bardzo krótkim czasie przekreślić widoczne efekty dotychczasowych dokonań i zdystansować nas od nowoczesnego warsztatu w sposób nieodwracalny.

Teresa Stasiuk-Karaś

Labor est etiam ipsa voluptas

Praca jest sama przez się przyjemnością

Charakterystykę Bibliotekarzy opracowano na podstawie materiałów z archiwum zakładowego Miejskiej Biblioteki Publicznej w Białej Podlaskiej. Kolejne prezentacje sylwetek Bibliotekarzy będą zamieszczane na łamach „Biuletynu Informacyjnego MBP”

María Bogusz
(1920-1987)

Pracę w zawodzie bibliotekarza rozpoczęła w 1950 r. jako kierownik biblioteki w Sitniku k/Białej Podlaskiej. Od 1 września 1954 r. została zatrudniona w Powiatowej i Miejskiej Bibliotece Publicznej w Białej Podlaskiej, gdzie powierzono jej stanowisko ds. gromadzenia i opracowania zbiorów. Zajmowała się zakupem i opracowaniem zbiorów nie tylko na rzecz PiMBP, ale także dla bibliotek w powiecie białskim pozostających w nadzorze merytorycznym. Z dniem 14 lutego 1970 r. powierzono jej kierownictwo nowo utworzonej Filii nr 2 przy ul. Chrobrego w Białej Podlaskiej. Funkcję tę sprawowała w wymiarze 1/2 etatu, zaś drugą połowę etatu przeznaczając w dalszym ciągu na pracę w zakresie gromadzenia i opracowania zbiorów, co niewątpliwie było dla Niej wielkim obciążeniem. Z obu tych funkcji wywiązywała się nienagannie. Stanowisko kierownika Filii nr 2 sprawowała do 16 sierpnia 1982 r. Kontynuując pracę w Filii nadal zajmowała się gromadzeniem i opracowaniem zbiorów, prowadząc również księgi inwentarzowe.

Po osiągnięciu wieku emerytalnego rozwiązała umowę o pracę z dniem 31 grudnia 1982 r.

Po krótkiej, lecz ciężkiej chorobie zmarła w 1987 roku.

Na zawsze pozostanie w naszej życzliwej pamięci.

Ewa Bzówka

Pracę bibliotekarską rozpoczęła w 1955 r. w Gromadzkiej Bibliotece Publicznej w Jabłoni. Tam wówczas mieszkała i były to jej pierwsze doświadczenia zawodowe. Nie przypuszczała wtedy, że praca z książką tak ją zaabsorbuje i przyniesie tyle zadowolenia, że stanie się zawodem na całe życie. Nie zraziły ją wówczas trudne warunki lokalowe biblioteki. Postanowiła pracować dobrze, była coraz bardziej zaangażowana, pełna energii i zapału, miała sporo inwencji w prowadzeniu form pracy z czytelnikiem (formy wizualne, rozmowy z czytelnikami i praca z aktywnym czytelnictwem, spotkania autorskie). Miły uśmiech oraz serdeczna i życzliwa pomoc w wyborze książek zjednywały jej sympatię wszystkich czytelników.

W 1968 r. Ewa Bzówka przeprowadziła się do Parczewa i rozpoczęła pracę w Powiatowej i Miejskiej Bibliotece Publicznej w Parczewie na stanowisku instruktora. Tę funkcję pełniła przez 30 lat. Od 1975 r., tj. od reformy samorządowej pracowała jako instruktor Oddziału Terenowego Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Białej Podlaskiej i była odpowiedzialna za działalność kulturalno-oświatową bibliotek oraz czytelnictwo dzieci i młodzieży. Pracowała więc już nie tylko z czytelnikami, ale dzieliła się swoimi doświadczeniami i pomysłami z bibliotekarzami, a przyszłych kandydatów do zawodu wprowadzała w tajniki profesji, która wielokrotnie stawiała się ich zawodem na całe życie. Pani Ewa robiła wszystko profesjonalnie, solidnie i cierpliwie mając dla każdego zawsze uśmiech i życzliwe słowo.

Za swoją aktywną pracę na rzecz bibliotekarstwa publicznego Ewa Bzówka otrzymała odznakę „Zasłużony Działacz Kultury” i Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski oraz liczne dyplomy i nagrody.

E. Bzówka była również aktywnym członkiem Zarządu Okręgu Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich w Białej Podlaskiej.

Pani Ewa zawsze lubiła czytać, więc czyta też będąc na emeryturze. Książka ma ważne i stałe miejsce w jej życiu, domu i rodzinie. Zaraziła tą pasją swoich synów i wnuki.

Bogusława Cudna

Pracę w zawodzie bibliotekarza podjęła 15 listopada 1958 r. w Powiatowej i Miejskiej Bibliotece Publicznej w Białej Podlaskiej po ukończeniu (1957 r.) kursów bibliotekarskich w Państwowym Ośrodku Kształcenia Bibliotekarzy w Jarocinie. W PiMBP zajmowała się udzielaniem instruktażu bibliotekom gromadzkim i punktom bibliotecznym, obsługą czytelników, prowadziła też sprawy administracyjno-gospodarcze. Z dniem 1 stycznia 1972 r. powierzono jej funkcję instruktora w PiMBP oraz bezpośredni nadzór merytoryczny nad bibliotekami w powiecie białskim. Na początku 1973 roku zajmowała się obsługą czytelni książek i czasopism. W czerwcu 1973 r. objęła stanowisko kierownika Działu Udostępniania Zbiorów i Informacji. Z dniem 1 grudnia 1976 r. została przeniesiona do Działu Gromadzenia i Opracowania Zbiorów, gdzie odpowiadała za politykę zakupu zbiorów dla potrzeb Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej.

1 października 1979 r. na zasadzie porozumienia między zakładami pracy podjęła zatrudnienie w RSW „Prasa-Książka-Ruch” Oddział Rejonowy w Białej Podlaskiej, gdzie m.in. prowadziła miejscowy KMPiK (wraz z księgarnią).

Do pracy w Wojewódzkiej i Miejskiej Bibliotece Publicznej powróciła w kwietniu 1988 r. do Działu Gromadzenia i Opracowania Zbiorów. Na emeryturę przeszła z końcem lutego 1999 r.

Cecylia Legut

Długoletni pracownik bibliotek publicznych w Białej Podlaskiej. Pracę zawodową w Miejskiej Bibliotece Publicznej rozpoczęła 25 maja 1945 r. Z oddaniem i wielkim zaangażowaniem tworzyła zręby odradzającej się po wojnie biblioteki. Ciesząc się zaufaniem czytelników i w uznaniu za pracę i pierwsze osiągnięcia została z dniem 1 września 1952 r. awansowana na stanowisko kierownika MBP, które z właściwym sobie oddaniem piastowała aż do połączenia Miejskiej Biblioteki Publicznej z Powiatową Biblioteką Publiczną, tj. do marca 1954 r. W roku 1951 i 1953 ukończyła odpowiednio kurs I i II stopnia dla pracowników bibliotek w Państwowym Ośrodku Kształcenia Bibliotekarzy w Jarocinie, co pozwoliło jej nie tylko na zdobycie niezbędnych kwalifikacji zawodowych, ale udoskonalilo umiejętności zdobywane przez lata pracy w drodze codziennej praktyki. Otwierało też perspektywy dalszego awansu zawodowego. W 1958 r. decyzją prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Białej Podlaskiej otrzymuje stanowisko młodszego bibliotekarza, co jest wyrazem uznania, zarówno dla jej kwalifikacji zawodowych, zaangażowania w pracę i osiągnięć w upowszechnianiu książki i czytelnictwa. Od lutego 1960 r. pełni w PiMBP bardzo ważną funkcję pracownika do spraw gromadzenia i opracowania zbiorów - jest zatem odpowiedzialna za jakość gromadzonych zbiorów i ich przysposobienie do obiegu biblioteczno-czytelniczego. Jednocześnie zajmuje się w bibliotece pracą z najmłodszymi czytelnikami - dziećmi i młodzieżą. Umiejętność pracy z najmłodszymi zaskarbia jej liczne rzesze czytelników wśród tej grupy wiekowej. Wkrótce w strukturach organizacyjnych PiMBP pojawia się nowa komórka - Oddział dla Dzieci. Jego powstanie to w ogromnej mierze zasługa Cecylii Legut. Toteż właśnie jej - również ze względu na wyraźne przejawy talentu pedagogicznego - powierzono kierownictwo Oddziału. Z dniem 1 sierpnia 1978 r. Oddział dla Dzieci, już wówczas Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej, został przekształcony w Filię nr 3 dla Dzieci, którą nadal kierowała C. Legut. Pracę z dziećmi i na rzecz dzieci kontynuowała w PiMBP i WBP aż do emerytury, na którą przeszła z dniem 31 sierpnia 1980 r. przepracowawszy w bibliotece 35 lat. Ze względu jednak na duże umiejętności i ogromne do-

świadczenie pozostała w bibliotece jako pracownik Działu Gromadzenia i Opracowania Zbiorów, zatrudniona w wymiarze 1/2 etatu. Mogła nadal służyć swoją bogatą wiedzą fachową i praktycznymi umiejętnościami młodszym koleżankom. Ze względu na pogarszający się stan zdrowia, a zwłaszcza słabnący wzrok, rozwiązała na własną prośbę umowę o pracę z dniem 7 czerwca 1984 r.

Zofia Nitychoruk (1936-2003)

Pełna wewnętrznej ciepła i życzliwości dla ludzi zawsze uśmiechnięta, oddana swojej pracy - taka była Pani Zosia. Tak zwracali się do nie przełożeni, współpracownicy i tak mówili o Niej czytelnicy. Cenili ją zwłaszcza ci spośród czytelników, którzy korzystali z wypożyczalni międzybibliotecznej, bowiem umiała służyć radą i angażowała się w poszukiwanie w różnych bibliotekach potrzebnej czytelnikowi książki. Umiała nawiązywać kontakty z ludźmi, bibliotekami naukowymi, akademickimi skutecznie realizując zgłaszane zapotrzebowania czytelników na te książki, których nie było w zbiorach biblioteki białskiej. Wszyscy pamiętają Jej cichy, ciepły głos i wyjątkową życzliwość, którą promieniowała, skromna w sposobie bycia, budząca zaufanie.

Początki Jej pracy zawodowej nie wiązały się z biblioteką, chociaż – jak sama mówiła – biblioteka najbardziej Jej odpowiadała. Nie zawsze jednak można kierować swoją drogą życiową zgodnie z kierunkiem zainteresowań. Tak było w przypadku Pani Zosi. Pracę zawodową rozpoczęła 15 listopada 1953 r. w Państwowej Stadninie Koni w Janowie Podlaskim jako pracownik księgowości, gdzie pracowała do 31 października 1954 r. W latach następnych podjęła starania o pracę w Powiatowej i Miejskiej Bibliotece Publicznej w Białej Podlaskiej i tylko ze względu na brak etatów nie została zatrudniona. Nie marnowała jednak czasu – nabyła kwalifikacje bibliotekarskie ukończywszy Państwowy Kurs Bibliotekarski w Jarocinie w 1957 r. Brak etatów w PiMBP zmusił Ją do podjęcia pracy w Urzędzie Poczto-Telekomunikacyjnym w Konstancynie, gdzie pracowała do 31 lipca 1959 r. Pracę przerwała ze względu na urodzenie dziecka. Do 1962 r. nie pracowała zawodowo zajmując się domem i wychowaniem dwóch synów. W 1962 r. sukcesem zakończyły się Jej starania o pracę w bibliotece – 1 października tego roku została zatrudniona w Powiatowej i Miejskiej Bibliotece Publicznej w Białej Podlaskiej jako instruktor. Zmuszona sytuacją domowo-rodzinną przerwała pracę w PiMBP na własną prośbę w połowie 1965 r. Po sześcioletniej przerwie podjęła pracę w Zakładach Przemysłu Wełnianego „Białawna” w Białej Podlaskiej na stanowisku star-

szego referenta, gdzie pracowała do 4 listopada 1975 r. Ponownie w bibliotece została zatrudniona na zasadzie porozumienia między zakładami pracy. W Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej początkowo powierzono Jej funkcję kierownika kancelarii w Dziale Organizacyjno-Administracyjnym. Wkrótce jednak – zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami – przeszła na stanowisko pracy merytorycznej w Dziale Informacji, Bibliografii i Wiedzy o Regionie, w którym odpowiadała za wypożyczenia międzybiblioteczne zaskarbiając sobie wdzięczność czytelników, szacunek u przełożonych i uznanie wśród współpracowników. Do końca swojej pracy aktywna, życzliwa i oddana czytelnikom. Nie zaniedbywała też podnoszenia kwalifikacji własnych – w 1984 r. kolejny (roczny) kurs bibliotekarski w Centrum Ustawicznego Kształcenia Bibliotekarzy w Warszawie. Na emeryturę przeszła z dniem 30 kwietnia 1998 r.

Marianna Sawicka

Pierwszą pracę podjęła w charakterze pracownika umysłowego w Urzędzie Telekomunikacyjnym w Lublinie. Od 1 lutego 1957 r. pracowała jako bibliotekarz szkolny w Szkole Podstawowej i Liceum Ogólnokształcącym w Rybczewicach, zaś w latach 1959–1961 prowadziła bibliotekę szkolną w Liceum Ogólnokształcącym w Parczewie. Od 1 października 1961 r. objęła stanowisko kierownika Oddziału Miejskiego w Powiatowej i Miejskiej Bibliotece Publicznej w Parczewie pełniąc je do końca sierpnia 1963 r. Z dniem 1 września tego roku - po zmianie miejsca zamieszkania - podjęła pracę w bibliotece szkolnej w Zespole Szkół Zawodowych w Radzynie Podlaskim, gdzie pracowała do 1976 r. Po kolejnej zmianie miejsca zamieszkania przeniosiła się do Białej Podlaskiej podejmując pracę w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej najpierw w Dziale Udostępniania, a z dniem 20 sierpnia 1980 r. została przeniesiona do Działu Gromadzenia i Opracowania Zbiorów, w którym zajmowała się m.in. opracowaniem formalnym zakupowanych zbiorów. W pracy bardzo sumienna i odpowiedzialna zaskarbiła sobie sympatię współpracowników.

Z dniem 1 października 1994 r. przeszła na emeryturę.

Józefa Stanek

Pierwszą pracę zawodową podjęła w styczniu 1950 r. w Zasadniczej Szkole Odzieżowej w Białej Podlaskiej, a następnie od 23 września 1953 r. w Miejskiej Bibliotece Publicznej. Należy do niewielkiego grona pionierów bibliotekarstwa publicznego w Białej Podlaskiej. Od początku pracy w zawodzie bibliotekarskim związana z udostępnianiem zbiorów, księgozbiór biblioteczny znała na pamięć. Nie musiała korzystać z katalogów, aby wiedzieć czy poszukiwana przez czytelnika książka znajduje się w zbiorach, a nawet umiała wskazać, w którym magazynie, na jakim regale i półce stoi. To znakomicie ułatwiało obsługę czytelników, których uznaniem i szacunkiem cieszyła się przez cały okres swojej aktywnej pracy zawodowej. Dzięki doskonałej znajomości zbiorów była nie do zastąpienia na zajmowanym stanowisku. Toteż, jak nikt inny, miała szczególne predyspozycje do kierowania wypożyczalnią dla dorosłych – stanowisko kierownicze Prezydium Powiatowej Rady Narodowej powierzyło jej w grudniu 1958 r., którą kierowała do 1975 r. Po utworzeniu Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej pracowała nadal w Dziale Udostępniania Zbiorów. Zawsze uczynna służyła swoją wiedzą i znajomością zbiorów młodszym koleżankom, które pod jej opiekuńczymi skrzydłami zdobywały praktyczne umiejętności bibliotekarskie. Na emeryturę odeszła z końcem 1991 r.

Litera scripta manet

Słowo pisane pozostaje

BIBLIOTEKI PUBLICZNE BIAŁEJ PODLASKIEJ I REGIONU 1938-2003 W PIŚMIENICTWIE

Do 1975 r.

1. Akcja biblioteczna w powiecie białskim / (ds.) // *Głos Społeczny*. – 1939, nr 7 s. 2-3, nr 9, s. 3
2. Rozwój Publicznej Biblioteki Miejskiej w Białej Podlaskiej / Tadeusz Karpiński // *Głos Społeczny*. – 1939, nr 8, s. 2
3. Książka w podlaskiej wsi / Olga Gancarz // *Kultura i Życie*. – 1953, nr 22, s. 4
Biblioteka gminna w Konstantynowie
4. Bogaty wybór książek, częste wystawy : dorobek Biblioteki Miejskiej (w Białej Podlaskiej) / (sz) // *Życie Lubelskie*. – 1955, nr 5, s. 4
5. Wypożyczalnia miejska w Białej Podlaskiej : próba analizy / Stefan Grodzicki // *Bibliotekarz Lubelski*. – 1956, nr 2, s. 2-5
6. Biblioteka w Janowie Podlaskim / Janina Gruszko // *Bibliotekarz Lubelski*. – 1960, nr 1-4, s. 12-13
7. Białskie spotkania literackie / Jerzy Sroka // *Kultura i Życie*. – 1962, nr 31, s. 2
8. Bibliotekarze ziemi lubelskiej : rozmowa z Jerzym Kaczyńskim, kierownikiem Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Białej Podlaskiej / rozm. Grzegorz Kornacki // *Bibliotekarz Lubelski*. – 1964, nr 1/3, s. 36-37
9. Biblioteki w pow. białskim / (sz) // *Kurier Lubelski*. – 1965, nr 48, s. 3
10. W piwnicznej izbie? / Wojciech Jankowerny // *Tygodnik Kulturalny*. – 1973, nr 38, s. 1, 9 ; 1974, nr 1, s. 3

Lata 1975-1998

11. Krystyna Mackiewicz – bibliotekarka gminna z Tucznaj / A. Włodkiewicz // *Sztandar Ludu*. – 1976, nr 76, s. 1, 2

12. Biblioteki publiczne województw : białkopodlaskiego, chełmskiego i zamojskiego po zmianach podziału administracyjnego państwa // *Bibliotekarz Lubelski*. – 1976, nr 1-2, s. 4-10
13. Od wypożyczalni do aktywnej placówki kultury // *Sztandar Ludu*. – 1977, nr 122, s. 4
Biblioteki w woj. białkopodlaskim
14. Biblioteka i jej wierni czytelnicy / (św.) // *Sztandar Ludu*. – 1978, nr 123, s. 7
15. Obcowanie z książką i ludźmi / Józefa Stanek // *Słowo Podlasia*. – 1980, nr 31, s. 3
Refleksje bibliotekarki WBP w Białej Podlaskiej
16. Upowszechnianie książki rolniczej / Joanna Głowacka // *Bibliotekarz Lubelski*. – 1980, nr 3-4, s. 22
17. Problem główny – baza / Stanisław Jadczak // *Słowo Podlasia*. – 1980, nr 51 s. 4, 5
Stan bibliotek w woj. białkopodlaskim
18. Poczytać książkę w Leśnej / (jst) // *Sztandar Ludu*. – 1980, nr 156, s. 4
19. Regionalia w bibliotece. Cz. 1-3 / Grzegorz Michałowski // *Informator Kulturalny*. – 1981, [nr1], s. 25-26, [nr 2], s. 23-25, [nr 3] s. 16-18
20. Muzea zaczytanych staroci : raport o stanie bibliotek / Stanisław Jadczak // *Słowo Podlasia*. – 1981, nr 3, s. 5
Woj. białkopodlaskie
21. Z punktu widzenia wieczności / Stefan Atlas // *Kultura i Ty*. – 1981, nr 5, s. 22-24
Biblioteki w woj. białkopodlaskim
22. O lepsze czasy dla bibliotek / Zinaida Kara // *Słowo Podlasia*. – 1981, nr 17, s. 14
Woj. białkopodlaskie
23. U źródeł kultury / Marek Pietrzela // *Słowo Podlasia*. – 1982, nr 12, s. 3-4
Wojewódzka Biblioteka Publiczna
24. Niepokój uzasadniony / Janusz Świąder // *Sztandar Ludu*. – 1982, nr 44, s. 8
Zbiory regionalne WBP w Białej Podlaskiej
25. Moje powojenne dwudziestolecie / Zinaida Kara // *Słowo Podlasia*. – 1983, nr 18, s. 5

Wspomnienia bibliotekarki z Białej Podlaskiej

26. Co czytają w Łomazach? // *Sztandar Ludu*. – 1983, nr 189, s. 4
27. Ośrodek wiedzy o regionie / Grzegorz Michałowski // *Słowo Podlasia*. – 1983, nr 50, s. 8, nr 2, s. 6
WIMBP w Białej Podlaskiej
28. Alarm dla bibliotek / Bogdan Łęski // *Sztandar Ludu*. – 1983, nr 156, s. 4
29. Biblioteka Publiczna ośrodkiem wiedzy o regionie : o zbiorach regionalnych Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Białej Podlaskiej słów kilka przy okazji wystawy regionalnej w Klubie Młodzieżowym Prasy i Książki / Grzegorz Michałowski. - Biała Podlaska : WIMBP, 1983. – 12 s. ; 24 cm
30. Wypożyczać – ale gdzie? / Bogdan Brózda // *Odrodzenie*. – 1984, nr 24, s. 8
31. Regionalia w bibliotece / Janusz Świąder // *Sztandar Ludu*. – 1985, nr 212, s. 4
Zbiory regionalne WIMBP
32. Między pałacem a chlewikiem / Janusz Świąder // *Sztandar Ludu*. – 1985, nr 272, s. 4
Biblioteki publiczne w woj. białkopodlaskim
33. Wszystkim – wszystko / Grzegorz Michałowski ; rozm. Lech Ścibor – Rylski // *Zorza*. – 1986, nr 18, s. 10
Dział Informacji Bibliografii i Wiedzy o Regionie WIMBP
34. Z książką do czytelnika / Grzegorz Michałowski ; rozm. Maria Wronkowska // *Kurier Polski*. – 1987, nr 174, s. 4
Dział regionalny WIMBP
35. Kronika za rok 1986 : woj. białkopodlaskie, chełmskie, lubelskie, zamojskie / Jerzy Gajewski // *Bibliotekarz Lubelski*. – R. 32 (1987), nr 118, s. 42-46
36. O bibliotekach na Podlasiu / Jerzy Flisiński ; rozm. Janusz Świąder // *Sztandar Ludu*. – 1987, nr 256, s. 1,2
37. Dla pamięci / Grzegorz Michałowski // *Białkopodlaski Biuletyn Kulturalny*. – 1987, nr 1, s. 23-25 ; *Bibliotekarz*. – 1988, nr 1-2, s. 37-38
38. Kronika za rok 1987 : woj. białkopodlaskie, chełmskie, lubelskie, zamojskie / Jerzy Gajewski // *Bibliotekarz Lubelski*. – R. 33 (1988), nr 119, s. 39-45
Biblioteki publiczne w woj. białkopodlaskim

39. Bez kompleksów / Ewa Czerwińska // *Sztandar Ludu*. – 1988, nr 134, s. 6
Sieć terenowa bibliotek WBP
40. Książnica bialska 1938-1988 / Grzegorz Michałowski // *Białkopodlaski Biuletyn Kulturalny*. – 1988, nr 2, s. 8-12
41. Starych dokumentów czar / J. Świąder // *Sztandar Ludu*. – 1989, nr 2, s. 3
42. Kronika za rok 1988 : woj. białkopodlaskie, chełmskie, lubelskie, zamojskie / Jerzy Gajewski // *Bibliotekarz Lubelski*. – R. 34 (1989), nr 120, s. 47-51
43. Alarm dla książki, alarm dla kultury / (jst) // *Sztandar Ludu*. – 1989, nr 25, s. 5
Czytelnictwo w GBP w Łomazach
44. Przerzucanie mostów / JAK // *Słowo Podlasia*. – 1990, nr 24, s. 2
Współpraca bialskiej WIMBP i Biblioteki Obwodowej w Brześciu
45. Równanie z tyłoma niewiadomymi / JAK // *Słowo Podlasia*. – 1990, nr 11, s. 4
Biblioteki publiczne w woj. białkopodlaskim
46. Kronika za 1989 rok : woj. białkopodlaskie, chełmskie, lubelskie, zamojskie / Jerzy Gajewski // *Bibliotekarz Lubelski*. – R. 35 (1990), nr 121, s. 51-53
47. Piśmiennicza dekada / (ort) // *Słowo Podlasia*. – 1991, nr 5, s.5
Wystawa „Czasopisma Podlasia” w bialskiej WIMBP
48. Bibliotekarskie rozterki / Tomasz Węgrzyn // *Słowo Podlasia*. – 1991, nr 39, s. 3
WIMBP w Białej Podlaskiej
49. Kronika za 1990 rok / oprac. Jerzy Gajewski i in. // *Bibliotekarz Lubelski*. – R. 36(1991), s. 46-48
50. Biblioteka w Brześciu a polska kultura / Władimir Suchopar // *Bibliotekarz*. – 1991, nr 11/12, s. 24-25 ; *Podlaski Kwartałnik Kulturalny*. – 1992, nr 1, s. 41-45
Współpraca z WIMBP w Białej Podlaskiej
51. Tapczanik na arcydziełach / Marek Pietrzela // *Dziennik Lubelski*. – 1992, nr 162, s. 5
52. Kronika za rok 1991 : woj. białkopodlaskie, chełmskie, lubelskie i zamojskie / oprac. J. Gajewski (i in.) // *Bibliotekarz Lubelski*. – R. 37(1992), nr 123, s. 93-96

53. Szesnaście lat działalności Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Białej Podlaskiej (1975-1990) / Leokadia Protasiewicz // *Bibliotekarz Lubelski*. – 1992, nr 123, s. 65-71
54. Skarbnica wiedzy o regionie / Grzegorz Michałowski ; rozm. Agnieszka Chowańska // *Słowo Podlasia*. – 1992, nr 17, s. 6
55. Regionaliści z biblioteki / Wiesław Gromadzki // *Dziennik Lubelski*. – 1992, nr 99, s. 8-9
56. Biała Podlaska : województwo / [oprac. informacji Lucjan Biliński ; Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich]. – Warszawa : Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich, 1993. – 26,[6] s. – (Biblioteki w Polsce – Informator)
57. Kronika za 1992 rok : woj. białkopodlaskie / oprac. Maria Steckiewicz // *Bibliotekarz Lubelski*. – R.38(1993), s. 90-91
58. Martwica księgozbioru / M. Pietrzela // *Dziennik Lubelski*. – 1993, nr 82, s. 10
WBP w Białej Podlaskiej
59. Szpitalna biblioteka / Istvan Grabowski // *Słowo Podlasia*. – 1993, nr 5, s. 14
Filia WiMBP w Białej Podlaskiej
60. Na frasunek najlepsza... książka / IGR // *Słowo Podlasia*. – 1994, nr 51-52, s. 27
WiMBP w Białej Podlaskiej
61. Kronika za 1993 r. // *Bibliotekarz Lubelski*. – R.39(1994), s. 47-52
M.in. WiMBP w Białej Podlaskiej
62. Regionalizm ceniony i poszukiwany / Istvan Grabowski // *Słowo Podlasia*. – 1994, nr 8, s. 8, 9
Współpraca białskiej WBP z bibliotekami na Białorusi
63. Współpraca bibliotek publicznych Białej Podlaskiej i Brzeźcia 1989-1995 / Jadwiga Kubicka // *Podlaski Kwartalnik Kulturalny*. – 1995, nr 4, s. 51-60 ; *Bibliotekarz*. – 1996, nr 9, s. 11-14
64. Grzegorz Michałowski kak svjazujuščij most dwóch kultur / Tamara Mucha // *Brestskij Kurier*. – 1995, nr 6, s. 2
Współpraca WiMBP z Biblioteką Obwodową w Brzeźciu
65. Biblioteki publiczne województwa białkopodlaskiego w roku 1994 : informator statystyczny z komentarzem / Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna w Białej Podlaskiej ; tabele i komentarze Jerzy Flisiński. – Biała Podlaska : WiMBP, 1995. – 40 s. : tab. ; 21 cm

66. Kronika za 1994 r. // *Bibliotekarz Lubelski*. – R. 40 (1995), nr 126, s. 45-51
WBP w Białej Podlaskiej
67. Antidotum na kulturę obrazkową : rozmowa z Jerzym Flisińskim, dyrektorem Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Białej Podlaskiej // *Słowo Podlasia*. – 1996, nr 11, s. 11
Materiały pamiątkarskie w zbiorach regionalnych WiMBP
68. U pogranicznej polosy / Jadwiga Kubicka // *Biblioteka (Moskwa)*. – 1996, nr 12, s. 46-48
69. Rośnie zapotrzebowanie na polskie piśmiennictwo. Z Tatiana Kowieńko i Irińą Pawluczuk, pracownicami Działu Wiedzy o Regionie Biblioteki Obwodowej w Brześciu / rozmawia Istvan Grabowski // *Słowo Podlasia*. – 1996, nr 44, s. 8
Współpraca z WiMBP w Białej Podlaskiej
70. Sotrudničestwo publičnych bibliotek Biała Podlaski i Bresta 1989-1995 / Jadwiga Kubickaja // *Kulturnyje Žyccje Belarusi (Mińsk)*. – 1996, s. 25-30
71. Kronika za 1995 rok / oprac. Teresa Stasiuk-Karaś, Małgorzata Derlak, Jerzy Gajewski // *Bibliotekarz Lubelski*. – R.41 (1996), s. 78-80
M.in. biblioteki w woj. białkopodlaskim
72. Opisowa analiza z działalności bibliotek publicznych województwa białkopodlaskiego w 1996 roku / oprac. L. Protasiewicz // *Biuletyn Informacyjny WiMBP/Biała Podlaska*. – 1997, nr 1, s. 4-9
73. Informacja o funkcjonowaniu samorządowych bibliotek publicznych w woj. białkopodlaskim (wg stanu na dzień 31 XII 1996 r.) // *Biuletyn Informacyjny WiMBP/ Biała Podlaska*. – 1997, nr 1, s. 10-12
74. Z prac Działu Gromadzenia i Opracowania Zbiorów Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Białej Podlaskiej / oprac. U. Stankiewicz // *Biuletyn Informacyjny WiMBP/ Biała Podlaska*. – 1997, nr 1, s. 17-18
75. Dary książkowe dla bibliotek publicznych / oprac. Urszula Stankiewicz // *Biuletyn Informacyjny WiMBP/ Biała Podlaska*. – 1997, nr 45, s. 20-21
76. Stan prac w zakresie komputeryzacji w Wojewódzkiej i Miejskiej Bibliotece Publicznej w Białej Podlaskiej / oprac. Urszula

- Stankiewicz // *Biuletyn Informacyjny WiMBP/Biała Podlaska*. - 1997, nr 2, s. 11-14
77. Wspomnienia / Anna Sacharuk // *Biuletyn Informacyjny WiMBP/Biała Podlaska*. - 1997, nr 2, s.15-18
Praca nagrodzona w konkursie na wspomnienia bibliotekarzy ph. „Przystanek – biblioteka”
78. Nowy lokal Gminnej Biblioteki Publicznej w Drelowie // *Biuletyn Informacyjny WiMBP/Biała Podlaska*. - 1997, nr 2, s. 21
79. Finał Wojewódzkiego Konkursu Twórczości Plastycznej dzieci i Młodzieży „Gdybym był pisarzem i malarzem” / oprac. Leokadia Protasiewicz, Zyta Kosińska // *Biuletyn Informacyjny WiMBP/Biała Podlaska*. - 1997, nr 2, s. 22-25
Organizatorem konkursu była WiMBP
80. Z wizytą w bibliotekach // *Biuletyn Informacyjny WiMBP/ Biała Podlaska*. - 1997, nr 3, s. 17-18
Rejon parczewski
81. Biblioteki publiczne województwa białkopodlaskiego w 1996 r. : informator statystyczny z komentarzem / red. Teresa Stasiuk-Karaś. - Biała Podlaska : Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna w Białej Podlaskiej, 1997. - 36 s. : fot. ; 21 cm
82. Opisowa analiza z działalności bibliotek publicznych województwa białkopodlaskiego w 1996 r. / Leokadia Protasiewicz // *Biuletyn Informacyjny WiMBP/ Biała Podlaska*. - 1997, nr 1, s. 4-9
83. Notatki z podróży : Biała Podlaska – Warszawa – Grabarka / Irina Pawluczuk // *Podlaski Kwartalnik Kulturalny*. - 1997, nr 2, s. 90-94
Współpraca bibliotek w Białej Podlaskiej i Brześciu
84. Dziesięć lat filii Nr 9 Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Białej Podlaskiej / Teresa Pocałujko // *Biuletyn Informacyjny / WiMBP Biała Podlaska*. - 1997, nr 3, s. 13-16
85. Kronika za 1996 rok / oprac. Teresa Stasiuk-Karaś, Małgorzata Derlak, Jerzy Gajewski // *Bibliotekarz Lubelski*. - Nr 128(1997), s. 76
M.in. biblioteki woj. białkopodlaskiego
86. 50-lecie Miejskiej Biblioteki Publicznej w Międzyrzeczu Podlaskim // *Rocznik Międzyrzeczki*. - T. 29/30 (1997/1998), s. 347-349

87. Spotkania na Ziemi Brzeskiej / Grzegorz Michałowski // *Biuletyn Informacyjny WiMBP/ Biała Podlaska*. – 1997, nr 4, s. 27-29 ; *Słowo Podlasia*. – 1998, nr 1, s. 16
Bibliotekarze WiMBP na Białorusi
88. Biblioteka Komunalna Nr 3 w Białej Podlaskiej / Elżbieta Kożuchowska // *Biuletyn Informacyjny WiMBP/ Biała Podlaska*. – 1998, nr 2 s. 18-21
89. Biblioteki publiczne województwa białkopodlaskiego w 1997 r. : (informator statystyczny z komentarzem) / [tekst komentarza Leokadia Protasiewicz ; oprac. Zyta Kosińska, Leokadia Protasiewicz]. – Biała Podlaska : WiMBP, 1998. – 38 s. ; 21 cm
90. Skrócona analiza funkcjonowania bibliotek publicznych w województwie białkopodlaskim w latach 1975-1998 // *Biuletyn Informacyjny / WiMBP Biała Podlaska*. – 1998, nr 4, s. 9-16
91. Zbiory regionalne Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Białej Podlaskiej / Małgorzata Kwaśniewska // *Biuletyn Informacyjny WiMBP/ Biała Podlaska*. – 1998, nr 1, s. 4-14
92. Działalność WiMBP w Białej Podlaskiej na rzecz bibliotek samorządowych (wyniki badań ankietowych) / oprac. Halina Bugajewska, Zyta Kosińska // *Biuletyn Informacyjny WiMBP/Biała Podlaska*. – 1998, nr 2, s. 14-17
93. Dział Wiedzy o Regionie Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Białej Podlaskiej / Małgorzata Kwaśniewska // *Podlaski Kwartalnik Kulturalny*. – 1998, nr 3 s. 5-16
94. Najważniejsi są czytelnicy : rozmowa z dr Jerzym Flisińskim, dyrektorem Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Białej Podlaskiej / rozm. J. Chomiuk // *Słowo Podlasia*. -1998, nr 6, s. 10
95. Żal po bibliotece / Zinaida Kara // *Słowo Podlasia*. -1998, nr 13, s. 17
Likwidacja Biblioteki Technicznej (filia nr 4 WBP)
96. Biblioteka Komunalna Nr 2 WiMBP w Białej Podlaskiej – historia i dzień dzisiejszy / Krystyna Kulesza // *Biuletyn Informacyjny WiMBP/ Biała Podlaska*. – 1998, nr 1, s. 15-18
97. Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna w Białej Podlaskiej : informator / oprac. tekstu Jerzy Flisiński, Teresa Stasiuk-Karaś ; fot. Tadeusz Żaczek. – Biała Podlaska : WiMBP ; Lublin : „Lemur”, 1998. – 20 s. ; 25 cm

98. Dział Wiedzy o Regionie Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Białej Podlaskiej // *Podlaski Kwartalnik Kulturalny*. – 1998, nr 3, s. 5-16
99. 50 lat czytania / mar // *Słowo Podlasia*.- 1998, nr 44, s. 13
MBP w Międzyrzeczu Podlaskim.
100. Jubileusz biblioteki / Krystyna Skupińska // *Głos Międzyrzecki*. – 1998, nr 9, s. 7
MBP w Międzyrzeczu Podlaskim
101. Działalność Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Białej Podlaskiej // *Biuletyn Informacyjny MBP/ Biała Podlaska*. – 1999, nr 1-2, s. 26-31, nr 3-4, s. 3-7
102. Biblioteki publiczne województwa białkopodlaskiego w 1998 r. : (informator statystyczny z komentarzem) / tekst komentarza Leokadia Protasiewicz ; oprac. tabel Halina Bugajewska, Zyta Kosińska. – Biała Podlaska : WiMBP, 1999. – 42 s. : tab. ; 21 cm
103. Działalność Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Białej Podlaskiej w 1998 roku // *Biuletyn Informacyjny MBP/ Biała Podlaska*. – 1999, nr 1-2, s. 26-33

Od 1999 roku

104. Widmo likwidacji krąży nad białą biblioteką / (PIM) // *Dziennik Wschodni*.-1999, nr15, s.6
105. Była, jest i będzie : co dalej z białą biblioteką? / (j) // *Słowo Podlasia*.- 1999, nr 4, s.13
106. Region bez tajemnic / IGR // *Słowo Podlasia*. – 1999, nr 51-52, s.31
107. Służymy czytelnikom : 60 lat Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Białej Podlaskiej / Jerzy Flisiński // *Słowo Podlasia* 1999, nr 43, dod. *Białczanin*, nr 10, s. 2
108. Jak grom : biblioteka do likwidacji? / Janusz Chomiuk // *Słowo Podlasia*.- 1999, nr 3, s.1,2
109. Andersen i przyjaciele / AB // *Słowo Podlasia*.- 1999, nr 45, s.12
Wystawa „Świat wrażeń i przygód”- duńska literatura dla dzieci
110. Biblioteki publiczne m. Biała Podlaska i powiatu białskiego w 1999 r. : (informator statystyczny z komentarzem) / oprac. Halina Bugajewska, Zyta Kosińska, Leokadia Protasiewicz ; tekst

- komentarza Leokadia Protasiewicz. – Biała Podlaska : MBP, 2000. – 29 s., 21 cm
111. Ocena stanu bibliotek publicznych województwa lubelskiego (marzec 2000) / oprac. Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. H. Łopacińskiego w Lublinie // *Biuletyn Informacyjny MBP/Biała Podlaska*. – 2000, nr 2, s. 3-17
M.in. biblioteki pow. bialskiego
  112. Co dalej z biblioteką / Ewa Koziara // *Słowo Podlasia*. – 2000, nr 47, s. 10
Zmiana lokalu Filii nr 2 MBP
  113. Po co biblioteka ? / Anna Sacharuk // *Wiadomości Gminne*. – 2000, nr 2, s. 11
  114. Wspomnienie o Janie Sęczyku / Anna Sacharuk // *Wiadomości Gminne*. – 2000, nr 4, s. 8
Wieloletni bibliotekarz z Sitnika
  115. Jubileusz 50-lecia bibliotek w Tłuszcju / Elżbieta Baj // *Biuletyn Informacyjny MBP/Biała Podlaska*. – 2000, nr 3-4, s. 12-15
  116. Jubileusz 50-lecia Gminnej Biblioteki Publicznej w Międzyzrzeczu Podlaskim z/s w Jelnicy / Alina Michalska // *Biuletyn Informacyjny MBP/Biała Podlaska*. – 2000, nr 3-4, s. 5-8
  117. Reymontowski duch w bibliotece : z Drelowa / Istvan Grabowski // *Słowo Podlasia*. – 2000, nr 48, s. 10
  118. Dni książki dziecięcej / (g) // *Słowo Podlasia*. – 2000, nr 19, s. 2
  119. „Moje marzenia – rok 2015” / (g) // *Słowo Podlasia*. – 2000, nr 8, s. 2
Konkurs literacki dla dzieci organizowany przez MBP
  120. Porachunki z przygodą / Hanna Jasłowska // *Słowo Podlasia*. – 2000, nr 24, s. 17
Spotkanie z Krzysztofem Petkiem w ramach Białskich Dni Książki Dziecięcej
  121. Reymont na jubileuszu biblioteki / R.M. // *Kwartalnik Drelowski*. – 2001, nr 10, s. 4-5
  122. Jubileusz 50-lecia Biblioteki w Drelowie / Danuta Stefaniuk // *Biuletyn Informacyjny MBP/Biała Podlaska*. – 2001, nr 1-2, s. 18-21
  123. Nowa biblioteka / AB // *Słowo Podlasia*. – 2001, nr 14, s. 20
Filia nr 4 MBP

124. Zbiory specjalne w nowym lokalu / (g) // *Słowo Podlasia*. – 2001, nr 15, s. 35
Oddział zbiorów specjalnych MBP
125. Biblioteki publiczne m. Biała Podlaska i powiatu bialskiego w 2000 r. : (informator statystyczny z komentarzem) / oprac. Halina Bugajewska, Zyta Kosińska, Leokadia Protasiewicz ; tekst komentarza Leokadia Protasiewicz. – Biała Podlaska : MBP, 2001. – 29 s. ; 21 cm
126. Doceniamy walory regionu : rozmowa z... z Miejskiej Biblioteki Publicznej / Grzegorz Michałowski // *Słowo Podlasia*. – 2001, nr 5, dod. *Bialczanin*, nr 1, s. 2
127. Miejska Biblioteka Publiczna w Białej Podlaskiej : 20 lat doświadczeń w upowszechnianiu wiedzy o regionie / Grzegorz Michałowski // W : Historia w ruchu regionalnym / oprac. Anatol J. Omelaniuk. – Wrocław, 2001. – S. 139-144
128. Bialskie Dni Książki Dziecięcej / Ewa Koziara // *Słowo Podlasia*. – 2001, nr 20, s. 13, nr 25, s. 22
129. Ziemia dla ludzi, ludzie dla Ziemi / (ek.) // *Słowo Podlasia*. – 2001, nr 18, s. 20
Konkurs plastyczny organizowany przez MBP i Klub Kultury „Piast”
130. Czytelnicтво kwitnie / Agnieszka Boruta // *Słowo Podlasia*. – 2001, nr 48, s. 23
131. Biblioteki publiczne m. Biała Podlaska i powiatu bialskiego w 2001 r. : (informator statystyczny z komentarzem) / tekst komentarza Zyta Kosińska ; oprac. tabel Halina Bugajewska, Zyta Kosińska, Dariusz Nowak – Biała Podlaska : MBP, 2002. – 29 s. ; 21 cm
132. Literatura dla wszystkich / Agnieszka Boruta // *Słowo Podlasia*. – 2002, nr 24, s. 21
Projekt powołania ośrodka biblioterapeutycznego przy MBP
133. Kulturowe ubogacanie „Ziemi najbliższej” : 20 rocznica powołania działu regionalnego bialskiej biblioteki / Grzegorz Michałowski // *Słowo Podlasia*. – 2002, nr 11, s. 21, nr 12, s. 21, nr 13 s. 28, nr 14 s. 21
134. Ogólnopolski Tydzień Czytania Dzieciom // *Biuletyn Informacyjny MBP / Biała Podlaska*. – 2002, nr 2, s. 27-38
Przebieg akcji w pow. bialskim

135. Dzień Bibliotekarza w powiecie bialskim /Halina Bugajewska // *Biuletyn Informacyjny MBP/ Biała Podlaska*. – 2002, nr 2, s. 39-42
136. Komputeryzacja oddziału dla Dzieci MBP w Białej Podlaskiej / Hanna Jasłowska // *Biuletyn Informacyjny MBP/ Biała Podlaska*. – 2002, nr 3, s. 7-11 ; *Dostrzegacz Biblioteczny*. – 2002, nr 3, s. 15-17
137. Wybrane problemy bibliotek powiatu bialskiego za I półrocze 2002 r. / Zyta Kosińska // *Biuletyn Informacyjny MBP/ Biała Podlaska*. – 2002, nr 3, s. 12-17
138. Dzień Bibliotekarza : Biała Podlaska / Halina Bugajewska // *Dostrzegacz Biblioteczny*. – 2002, nr 2, s. 33-34
139. Książka uczy i bawi / IGR // *Słowo Podlasia*. – 2002, nr 9, s. 18
Filia nr 6 MBP w Białej Podlaskiej
140. Biblioteki Podlasia w okresie transformacji / Marzena Kowalczuk // *Podlaski Kwartalnik Kulturalny*. – 2002, nr 2, s. 28-37
141. Biblioteki publiczne m. Biała Podlaska i powiatu bialskiego w 2002 r. : (informator statystyczny z komentarzem) / [tekst komentarza Zyta Kosińska ; oprac. tabel Halina Bugajewska, Zyta Kosińska, Dariusz Nowak]. – Biała Podlaska : MBP, 2002. – 13,[44] s. tabl. ; 30 cm
142. Ogórki zamiast książek / Beata Malczuk // *Dziennik Wschodni*. – 2002, nr 153, s.9
Księgozbiór MBP
143. Rok ekologiczny w bibliotekach powiatu bialskiego // *Biuletyn Informacyjny MBP/ Biała Podlaska*. – 2002, nr 1, s. 22-33
144. Bialskie Dni Książki Dziecięcej / oprac. Hanna Jasłowska // *Biuletyn Informacyjny MBP/ Biała Podlaska*. – 2002, nr 1, s. 34-36
145. Udana inicjatywa / (ek.) // *Słowo Podlasia*. – 2002, z 25.06
Bialskie Dni Książki Dziecięcej
146. Całe Bialskie czyta dzieciom / (J.K.) // *Słowo Podlasia*. – 2002, nr 10, s. 19
Konkurs na młodego „Czytelnika roku” MBP
147. Zaczarować moje miasto / (ek.) // *Słowo Podlasia*. – 2002, nr 25, s. 21
Konkurs literacki MBP

148. Dzień Bibliotekarza i Bibliotek : Biała Podlaska / Halina Bugajewska // *Dostrzegacz Biblioteczny*. – 2003, nr 7, s. 18-19
149. Rozkwit po przeprowadzce / Janusz Chomiuk // *Słowo Podlasia*. – 2003, nr 34, s. 23
Filia nr 2 MBP
150. Polscy poeci dzieciom : III Białskie Dni Książki Dziecięcej / (ek.) // *Słowo Podlasia*. – 2002, nr 20, s. 2
151. Wanda Chotomska w Białej Podlaskiej / (ek.) // *Słowo Podlasia*. – 2002, nr 22, s. 4
Spotkanie autorskie w ramach Dni Książki Dziecięcej
152. Unia bez tajemnic / TOM // *Słowo Podlasia*. – 2002, nr 43, s. 34
Wystawa w Filii nr 2 MBP ze zbiorów WBP w Lublinie
153. Turniej gawędziarzy / (wig) // *Słowo Podlasia*. – 2002, nr 1, s. 12
Konkurs krasomówczy organizowany przez Filię nr 3 MBP i Osiedlowy Dom Kultury
154. Gdybym był Tomkiem Wilmowskim / (a) // *Słowo Podlasia*. – 2002, nr 9, s. 11
Konkurs literacki MBP dla dzieci
155. Niezawodny przyjaciel / IGR // *Słowo Podlasia*. – 2003, nr 10, s. 21
Oddział dziecięcy Filii nr 6 MBP
156. Trudny jubileusz / J. Chomiuk // *Słowo Podlasia*. – 2003, nr 10, s. 18
65-lecie białskiej biblioteki
157. Europa w bibliotece / (jach) // *Słowo Podlasia*. – 2003, nr 20, s. 21
Lokalny Punkt Informacji Europejskiej w MBP
158. Szukają pieniędzy na dokończenie inwestycji / Beata Malczuk // *Dziennik Wschodni*. – 2003, nr 124, s. 8
Stanowisko komputerowe dla niewidomych w MBP
159. Białskie Dni Książki Dziecięcej / (jach) // *Słowo Podlasia*. – 2003, nr 20, s. 10
160. Konkurs rozstrzygnięty / (ek.) // *Słowo Podlasia*. – 2003, nr 24, s. 5
Konkurs na komiks „Biała Podlaska w oczach młodego reportera” organizowany przez MBP
161. Biblioteka przedszkolakom / (g) // *Słowo Podlasia*. – 2003, nr 23, s. 18
Akcja „Cała Polska czyta dzieciom” w Filii nr 6 MBP

162. Z europejskim rozmachem / Andrzej Wołki // *Pochodnia*. – 2003,
nr 9, s. 12

Działania MBP na rzecz osób z dysfunkcją wzroku

Hanna Bajkowska

SPIS TREŚCI

	Str.
Biblioteki białskie. Zarys dziejów do 2003 r.	5
65 lat Biblioteki Białskiej. Fakty – ludzie – wydarzenia	25
Współpraca Miejskiej Biblioteki Publicznej w Białej Podlaskiej z Obwodową Biblioteką w Brześciu	39
Na drodze do nowoczesności – komputeryzacja warsztatu bibliotecznego	47
Sylwetki	57
Biblioteki publiczne Białej Podlaskiej i regionu 1938-2003 w piśmiennictwie.....	69

XVI
—
Sae

